

# **Důvody preference volby alternativního nebo tradičního vzdělávání pohledem rodičů dětí**

Jana Němcová

---

Bakalářská práce  
2019



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta humanitních studií

---

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta humanitních studií  
Ústav pedagogických věd  
akademický rok: 2018/2019

## ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Němcová**  
Osobní číslo: **H160495**  
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**  
Studijní obor: **Sociální pedagogika**  
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Důvody preference volby alternativního nebo tradičního vzdělávání pohledem rodičů dětí**

Zásady pro vypracování:

**Zpracování rešerše a studium odborné literatury.**  
**Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti tradičního vzdělávání a současných alternativních pedagogických směrů.**  
**Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.**  
**Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníků.**  
**Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.**  
**Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.**

---

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

**CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.**

**HAINSTOCK, Elizabeth G. Metoda Montessori a jak ji učit doma: předškolní léta. Vydání druhé. Přeložila Eva ZHRADNÍČKOVÁ. Praha: Euromedia, 2018. ISBN 978-80-7549-626-3.**

**HELUS, Zdeněk. Dítě v osobnostním pojetí: obrát k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče. 2., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009. Pedagogická praxe (Portál). ISBN 978-80-7367-628-5.**

**MONTESSORI, Maria. Objevování dítěte. Vydání druhé, v Portále první, revidované. Přeložila Vladimíra HENELOVÁ. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1234-8.**

**PRŮCHA, Jan. Alternativní školy a inovace ve vzdělávání. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-7178-999-4.**

Vedoucí bakalářské práce:

**PhDr. Iva Staňková**

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

**27. listopadu 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce:

**26. dubna 2019**

Ve Zlíně dne 27. listopadu 2018

L.S.

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.  
*děkanka*

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.  
*ředitel ústavu*

## PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby <sup>1)</sup>;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 <sup>2)</sup>;
- podle § 60 <sup>3)</sup> odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 <sup>3)</sup> odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 14. 10. 19 .....

<sup>1)</sup> zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevyjádřeně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

## **ABSTRAKT**

Bakalářská práce se zabývá problematikou důvody preference tradičního nebo alternativního vzdělávání pohledem rodičů dětí. Teoretická část bakalářské práce se zabývá teoretickými východisky v oblasti výchovy, vzdělávání, charakterizuje alternativní a tradiční vzdělávání, dále pak inovací ve vzdělávání a srovnání tradičních a alternativních škol. Empirická část je zaměřena na zjišťování důvodů, proč rodiče volí pro své děti daný typ vzdělávání. Data byly zjišťovány prostřednictvím elektronického dotazníku.

Klíčová slova: výchova, vzdělávání, tradiční vzdělávání, inovace, alternativní vzdělávání

## **ABSTRACT**

The bachelor thesis deals with the reasons of preference of traditional or alternative education by the view of parents of children. The theoretical part of my bachelor thesis deals with theoretical starting points in the field of education, education, characterizes alternative and traditional education, then innovations in education and comparison of traditional and alternative schools. The empirical part focuses on the reasons why parents choose the type of education for their children. Data were collected through an electronic questionnaire.

Keywords: education, alternative education, traditional education, innovation

Chtěla bych poděkovat paní doktorce Staňkové za obrovskou pomoc při zpracování mé bakalářské práce. Dále mé velké Díky patří mé kamarádce Monice, za velkou podporu při studiu i v mém osobním životě. Velké Díky patří i mému partnerovi Markovi, za to, jak se mě snaží ve všem podporovat. Poslední Díky patří mým spolužačkám Michaela a Heleně a taky mému kamarádovi Radkovi, za to že ve mně věří.

Motto: *„Kdo bojuje, může prohrát. Kdo nebojuje, již prohrál.“*

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

## OBSAH

<b>ÚVOD</b>	<b>9</b>
<b>I TEORETICKÁ ČÁST</b>	<b>10</b>
<b>1 K TEORETICKÝM VÝCHODISKŮM A ZÁKLADNÍM POJMŮM</b>	<b>11</b>
1.1 VZTAH TÉMATU K SOCIÁLNÍ PEDAGOGICE	11
1.2 K ZÁKLADNÍM POJMŮM	11
<b>2 ALTERNATIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, INOVACE, TRADIČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ</b>	<b>13</b>
2.1 TRADIČNÍ VYUČOVÁNÍ	13
2.2 INOVACE V PEDAGOGICE, ALTERNATIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	14
2.2.1 WALDORFSKÝ TYP ŠKOLY	15
2.2.2 MONTESSORI TYP ŠKOLY	17
2.2.3 FREINETOVSKÝ TYP ŠKOLY	18
2.2.4 DALTONSKÝ TYP ŠKOLY	19
2.2.5 LESNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY	20
2.2.6 JENSKÝ TYP ŠKOLY	20
2.2.7 ZAČÍT SPOLU – DALŠÍ TYP ALTERNATIVNÍ ŠKOLY	21
2.2.8 ZDRAVÁ ŠKOLA A ŠKOLA PODPORUJÍCÍ ZDRAVÍ	22
2.2.9 DALŠÍ TYPY - INTEGROVANÁ TEMATICKÁ VÝUKA, SCIO ŠKOLY, DOMÁCÍ VZDĚLÁVÁNÍ	22
2.2.10 CÍRKEVNÍ TYPY ŠKOL	23
<b>3 SROVNÁNÍ ALTERNATIVNÍCH A TRADIČNÍCH ŠKOL</b>	<b>25</b>
<b>II PRAKTICKÁ ČÁST</b>	<b>26</b>
<b>4 METODOLOGIE VÝZKUMU</b>	<b>27</b>
4.1 VÝZKUMNÝ PROBLÉM	27
4.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	27
4.3 VÝZKUMNÉ CÍLE	27
4.4 VOLBA VÝZKUMNÉ STRATEGIE, METOD A TECHNIK SBĚRU DAT	28
4.5 VÝZKUMNÝ SOUBOR	28
<b>5 ANALÝZA A INTERPRETACE DAT</b>	<b>30</b>



5.1	ANALÝZA SOCIODEMOGRAFICKÝCH ÚDAJŮ RESPONDENTŮ .....	30
5.2	ANALÝZA INFORMACÍ O TRADIČNÍM NEBO ALTERNATIVNÍM VZDĚLÁVÁNÍ .....	34
<b>6</b>	<b>SHRnutí VÝZKUMU (ZÁVĚR PRAKTICKÉ ČÁSTI) .....</b>	<b>46</b>
<b>7</b>	<b>DOPORUČENÍ.....</b>	<b>48</b>
	<b>ZÁVĚR .....</b>	<b>49</b>
	<b>SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....</b>	<b>50</b>
	<b>SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....</b>	<b>52</b>
	<b>SEZNAM OBRÁZKŮ .....</b>	<b>53</b>
	<b>SEZNAM TABULEK.....</b>	<b>55</b>
	<b>SEZNAM PŘÍLOH.....</b>	<b>56</b>

## ÚVOD

Problematika tradičních a alternativních škol jsou v poslední době velmi diskutovaným tématem, obzvláště v pedagogické praxi či v názorech běžných lidí. Rok od roku se názory lidí liší, a přibývá postupně spoustu lidí, kteří se spíše přikloňují k alternativnímu vzdělávání. Samozřejmě stále existují tací, kteří neustoupí tradičnímu vzdělávání. Tyto dva odlišné pohledy vedou k rozporům v široké veřejnosti i pracovníků v pedagogickém prostředí.

Bakalářská práce je rozčleněna na teoretickou a empirickou část. V teoretické části bakalářské práce nalezneme vymezení pojmů jako je výchova a vzdělávání a najdeme zde i zmínění, jaké je propojení daného tématu se sociální pedagogikou. V další kapitole bakalářské práce najdeme pár vět k tradičnímu vzdělávání, k tradiční výuce a dále zde nalezneme definici alternativního vzdělávání, inovativního vzdělávání, popřípadě inovací ve vzdělávání. V poslední kapitole nalezneme srovnání dvou uvedených typů.

Praktická část bakalářské práce se zabývá kvantitativním výzkumem a skládá z dvou kapitol. V první kapitole najdeme výzkumný problém, výzkumné otázky, výzkumné cíle, volbu výzkumné strategie, dále pak metodu a techniku sběru dat. Závěrem bakalářské práce je interpretace posbíraných dat při výzkumném šetření k danému tématu.

## **I. TEORETICKÁ ČÁST**

# 1 K TEORETICKÝM VÝCHODISKŮM A ZÁKLADNÍM POJMŮM

K danému tématu existuje několik publikací, odborných článků, které se danou problematikou zabývají. Najdeme je pod pojmy: výchova, vzdělávání, tradiční vzdělávání nebo alternativní vzdělávání.

## 1.1 Vztah tématu k sociální pedagogice

V současné době je alternativní nebo tradiční vzdělávání je velmi diskutovaným tématem, jak už v obecné pedagogice, tak i speciální nebo sociální pedagogice.

## 1.2 K základním pojmům

Základními pojmy bakalářské práce jsou pojmy jako je alternativní a tradiční vzdělávání, a samostatný pojem vzdělávání a samozřejmě i výchova. **Vzdělávání** podle Čábalové (2011, str. 29) je definováno jako: „Proces získávání vědomostí, dovedností, postojů, hodnot, norem a metod dalšího získávání poznatků.“ Vzdělávání podle Výkladového slovníku z pedagogiky (2012, s. 179) se jedná o: „Proces organizovaný a realizovaný ve speciálních vzdělávacích zařízeních i proces individuální aktivity. Jde o získání poznatků, dovedností a postojů užívat v konání, chování, jednání i v dalším vzdělávání sebe i vzdělávání jiných.“ V knize Pedagogika od paní Čábalové (2011, s. 30) nalezneme rozlišení 3 typů vzdělání podle úrovně vzdělávací instituce na primární, sekundární a terciální. Dále podle obsahu vzdělávání jako je například technické, umělecké nebo i humanitní. A v poslední řadě podle zaměření vzdělání, a to vzdělání odborné či všeobecné.

Dalším základním pojmem je výchova. **Výchova** podle Pelikána (1995, s. 36) je definována jako: cílevědomé a záměrné vytváření a ovlivňování podmínek umožňující optimální rozvoj každého jedince v souladu s individuálními dispozicemi a stimulující jeho vlastní snahu stát se autentickou, vnitřně integrovanou a socializovanou osobností.“ Podle Průchy (1995, s. 25) je výchova proces záměrného působení na osobnost člověka s cílem dosáhnout pozitivních změn v jejich vývoji. Její účinnost je závislá na míře interiorizace výchovných vlivů vychovávaným jedincem. Podle Čábalové (2011, s. 28) výchovu chápeme jako cílevědomý a záměrný proces, který umožňuje změnu a rozvoj jedince v souladu s jeho potřebami, individuálními dispozicemi a sociálními vztahy. V Českém prostředí vymezujeme pojmy výchova a vzdělávání odlišně, ačkoliv spolu úzce souvisí. Co se týče vymezení základních pojmů ráda bych ještě uvedla, jaké vůbec známe způsoby výchovy. V literatuře od výše zmíněné paní Čábalové (2011, s. 53) nalezneme 3 základní typy

výchovy, které jsou v pedagogice obecně známé. Prvním typem výchovy je typ autoritativní nebo autokratický, a to znamená že zde platí příkazy, zákazy a povinnosti. Druhým typem je výchova demokratická, kde dominují smysluplné normy a pravidla podle potřeb daného jedince. Posledním typem je liberální výchova, kde absolutně neexistují žádná daná pravidla, kde je naprostá svoboda jedince. Například dítě v prvním typu má předem nastolená pravidla, a nikoho nezajímají jeho vnitřní potřeby, ve druhém typu už se ohlíží i na jeho potřeby ale zároveň, i to, aby uměl respektovat normy a pravidla a ve třetím typu dítě si může dělat cokoli se mu chce, a nikdo mu nic neřekne.

## 2 ALTERNATIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, INOVACE, TRADIČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

V druhé kapitole bakalářské práce nalezneme vymezení dle různých literatur pojmů jako je inovace, tradiční vzdělávání, či alternativní vzdělávání.

### 2.1 Tradiční vyučování

Tradiční výuka je direktivní, je charakteristická dominantní rolí učitele, který zde projevuje nejvyšší míru činnosti a nutná je vnější motivace (klasifikace, tresty). Škola v tomto pojetí je chápána jako příprava na život. (Zormanová, 2012, s. 36)

Tradiční výuka je vnímána v současné době, jako frontální výuka, kde velkou část zabírá výklad učitele. V minulosti byla vždy pokládána za výhodnou a efektivní, tehdy používané výuky individuální. Ve starověku a středověku bylo individuální výchovou, nejstarší organizační formou myšleno to, že učitel se věnoval každý učitel věnoval jednomu žákovi, jako například domácí učitel. Učivo i studijní doba je pro každého žáka individuální. Byla především výhodná v době, kdy se vzdělávalo jen málo populace. S rozvojem průmyslu, obchodu a vědy nastala změna. Jan Amos Komenský přinesl úplnou reformu, a to takzvané hromadné vyučování. Nejen, že ji vypracoval v teoretické části ale i v praktické. Při této formě má učitel dominantní roli, stanovuje tempo výuku a je schopen věnovat všem žákům. Hlavním cílem je osvojení co nejvíce množství poznatků tudíž kognitivní cíl výuky. Paní doktorka Zormanová se zde odkazuje na pana profesora Švece a na pana profesora Maňáka a jejich knihu Výukové metody z roku 2003.

Koncem 19. století a začátkem 20. století nastává vznik mnoho různých reformních pedagogických směrů. Kritika frontální výuky, byla především díky brzdění samostatnosti, mechanického učení či zanedbávání rozvoje komunikace. I přes tyto kritické prvky reformních pedagogických směrů, i v současné době nalezneme převážně hromadnou výuku. (Zormanová, 2012, s. 37)

Co se týče metod, nazývané klasické výukové metody, které používáme ve tradičním vzdělávání dělíme na slovní, názorně demonstrační a dovednostně praktické. První metody slovní, do kterých můžeme zařadit především monologické metody (vyprávění, popis). Dále zde zařazujeme dialogické metody, což je například rozhovor. V neposlední řadě jsou metody písemných prací či metody práce s učebnicí či knihou. Další typem klasických výukových metod jsou metody názorně demonstrační, zde zařazujeme konkrétní metody

jako je pozorování předmětů či jevů, práce s obrazem nebo předvádění. Posledním typem klasických výukových metod jsou metody dovednostně praktické a zde zařazujeme nácvik pohybových dovedností, laboratorní činnost žáka či výtvarné činnosti. (Zormanová, 2012, s. 40-41)

## 2.2 Inovace v pedagogice, alternativní vzdělávání

Ve výchově a vzdělávání můžeme inovaci chápat jako obecný pojem pro nová opatření, jako například pedagogické postupy, které mohou být přínosem pro zkvalitňování výuky. (Čábalová, 2011, s. 69)

V knize paní Čábalové, nalezneme srovnání i jiných autorů, jak definují inovaci oni, pro příklad zde je uvedena podle paní profesorky Skalkové, která chápe pedagogickou inovaci chápat jako rozvíjení a praktické zavádění nových prvků do výchovného a vzdělávacího systému s cílem jeho zkvalitňování.

Ve Velkém sociologickém slovníku (1996, s. 54) nalezneme definici inovace jako věc, metoda či jednání chápané jako novota a zároveň i proces implementace novoty, měnící dosavadní sociální situaci. Lze tedy inovaci chápat jako příspěvek k sociální změně.

Inovaci metod vyučování můžeme charakterizovat jako objevování, či použití nových metod při učebních činnostech žáků, které jsou v závislosti na jejich věku či novém způsobu výuky. Velký vliv má i obsah konkrétních předmětů. Může to být spojeno i s celoživotním procesem vzdělávání učitele.

Můžeme se setkat s názory, že inovativní či inovace nebo alternativní vzdělávání je to samé a že jsou to synonyma. V současné době není v tom rozdíl, co se týče definice. Jediný rozdíl je viděn v tom, že inovace je zavádění nového prvku a alternativa je možnost volby jiného postupu než tradičního. Takto to vymezují autoři Švec a Maňák ve své publikaci Výukové metody z roku 2003.

V alternativním vzdělávání nalezneme spoustu metod, kupříkladu zde uvedu metodu diskusní, což je diskuze jejíž podstatou je komunikace žáka s učitelem i mezi žáky vzájemně. Další příklad alternativní metody je didaktická hra nebo metody kritického myšlení. Metodu kritického myšlení zde uvádím, protože jsme se z jedním typem z nich setkali i u nás ve škole. Tato metoda i mě pomáhá při učení. Je to metoda myšlenkové mapy. Dále velmi používaným typem je Brainstorming. (Zormanová, 2012, s. 117-121)

Co se týče alternativních škol je jich v dnešní době spousta. I alternativní škol mají 3 hlavní skupiny, a to klasické reformní školy, církevní školy a moderní alternativní školy. (Průcha, 2012, s. 45)

Všechny alternativní školy mají pár společných rysů, které zde uvedu:

- Snaha získat dítě pro vzdělávání
- Přátelský vztah mezi učitelem a žákem
- Slovní hodnocení
- Spolupráce s rodinou dítěte
- Pěstování odpovědnosti spoluúčasti dětí na rozhodování (Zkola, © 2019)

### 2.2.1 Waldorfský typ školy

První, o které zmíním pár informací je škola Waldorfská. V současné době ji řadíme mezi nejznámější typ. Zakladatelem tohoto typu školy je Rudolf Steiner, který pocházel z Německa. V Německu tento typ školy je označován jako „freie Schule“ což v překladu znamená svobodná škola. Tato škola oproti tradičnímu vzdělávání je dvanáctiletou školou, základní stupeň tvoří 1.-8. ročník, vyšší stupeň je pak 9.-12. ročník. Výchova a vzdělávání ve Waldorfské škole jsou podřízeny tomu, aby rozvíjely aktivitu dítěte, jeho zájmy a potřeby. Učitelé v této škole nejsou omezováni osnovami a plánují si výuku ve spolupráci s žáky a částečně i s rodiči. (Průcha, 2012, s. 46-50)

Ve Waldorfských školách se každoročně pořádají slavnosti a jarmarky, které se většinou pořádají na Vánoce či Velikonoce. Je to setkání, kde se vždy schází absolventi, děti, rodiče, učitelé i přátelé školy a další pozvaní hosté. Je to místem, kdy se ze školních lavic stávají stánky, kde sedí rodiče společně s dětmi a prodávají vlastnoručně vyrobené předměty, ozdoby a další maličkosti.

Dále zmíním pár zajímavostí, které nejsou tak známé:

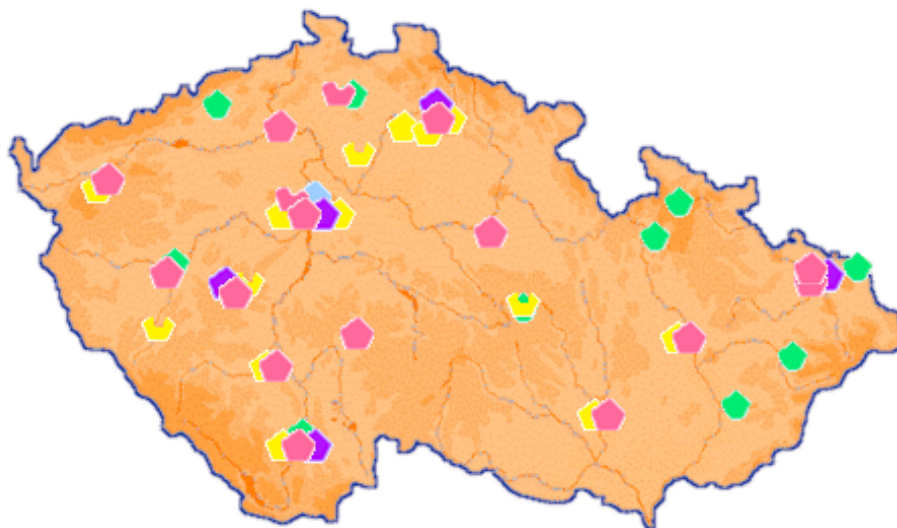
1. Každý prvňáček nebo prvňáček má svého patrona či patronku v šesté třídě.
2. První čítanku pro své dítě vytvářejí, píší i ilustrují rodiče.
3. Třídní učitel složí každému dítěti na konci roku báseň přímo jen pro něj.

Samozřejmě jako každá škola, i Waldorfská škola nalezne své odpůrce. Nejobvyklejší výtka daného typu je to, že žáci této školy nežijí v reálném světě, zejména v soutěžení, kde pak děti mají problém s adaptací na dalším stupni vzdělání či v pracovní dráze. Dále se můžeme setkat s názorem, že tyto děti trpí tím, že mají malou část znalostí, jaké by měly



být. Avšak příznivci daného typu tyto nevýhody vyvrací, a tvrdí, že tato škola má mnohé výhody. Podle jejich názoru velkými výhodami daného typu může být, že dítě se již od první třídy učí dvěma cizím jazykům, hudba či výtvarná výchova je na stejné úrovni jako matematika a další „klasické“ předměty. Děti jsou sice v některých směrech pozadu, v jiných napřed, ale postupně se to srovnává do stejné míry jako jsou ostatní vrstevníci. Příkladem je uvedeno, že děti, kteří navštěvují daný typ školy v Jinonicích, vykazuje velkou úspěšnost při přijetí na střední školy. Co se týče gymnázií, na které se hlásí z této školy, je zde přijato 50-60 %. (Alternativní či inovativní vzdělávání, © 2003–2019)

Pro zajímavost, zde přikládám mapu Waldorfského typu v ČR.



Obr.1. : Waldorfské vzdělávání - ČR (zdroj: [www.iwaldorf.cz](http://www.iwaldorf.cz))

Pro vysvětlení barevných značek v mapě Waldorfského vzdělání u nás:

- Zelená barva = znamená různé iniciativy a sdružení
- Modrá barva = znamená speciální školy
- Fialová barva = znamená střední školy
- Růžová barva = znamená základní školy
- Žlutá barva = znamená mateřské školky

Konkrétně zde podle mapy a informací na webu Waldorfské pedagogiky uvedu, kde nalezneme nejbliž od nás ze Zlína. Iniciativy a sdružení nalezneme nejbliž v Otrokovicích či ve Valašském Meziříčí. Mateřské školky a základní školy nalezneme nejbliž v Brně či Olomouci. Speciální školu nalezneme až v Praze. Střední školu s prvky Waldorfské

pedagogiky nalezneme nejbližší k nám v Ostravě. Waldorfská pedagogika v ČR má i svůj časopis, který se jmenuje Člověk a výchova, který je vydáván čtvrtletně a jednou za půl roku s přílohou, kde nalezneme výchovu pro předškolní vzdělávání. Vychází od roku 2007. V případě, že někdo má zájem, pořádají se zde i různé semináře, v současnosti například Seminář pro učitelky mateřských škol, které pořádá Asociace Waldorfských mateřských škol. Ve světě Waldorfských škol nalezneme dle údajů z května roku 2007 v Evropských zemích najdeme nejvíce těchto škol v Německu (208), následně ve Nizozemí (94), a pak ve Švédsku (42). Mimoevropské země nejvíce najdeme Waldorfských škol v Austrálii, v Brazílii a v Kanadě. (Waldorfské školy, © 2008)

### 2.2.2 Montessori typ školy

Další typ, který zmíním v této práci je Montessoriovská škola. Tento typ je pojmenován po italské lékařce a pedagožce Marii Montessori. Je autorkou boje za práva dětí a žen. Ze začátku své působnosti se věnovala mentálně postiženým dětem. Založila v roce 1907 „Dům dětí“ (Casa dei bambini). Základním konceptem montessoriovské pedagogiky je vytvářet takové edukační prostředí, které umožňuje přirozený vývoj dětí. Individualizaci vzdělávání umožňuje především předem připravené prostředí. Zásadní roli zde hrají specifické pomůcky. Rozhodujícím faktorem je vnitřní tvořivost dítěte. Charakteristické pro pedagogiku podle Marie Montessori je slučování dětí různého věku. (Průcha, 2012, s. 50-52)

Na webu Montessori ČR nalezneme základní a ostatní principy Montessori pedagogiky. Základními principy je zde systém, dále pozorování a posledním základním principem jsou zde uvedeny vývojové potřeby. Pod systémem si lze představit cokoliv, ale v Montessori principech je myšleno to, že dokážeme dětem zpracovat realitu tak, že ji dokáží pochopit. Děti jsou schopny důvěřovat vlastní cestě, kterou si každý den testují. Pro zajímavost se zde můžeme dočíst, že tříleté dítě si celý den čte, sedmileté dítě prozkoumává Galaxii a patnáctileté vede vlastní blog. Dalším základním principem je pozorování, je to klíčovou kompetencí. Všeobecně víme, co dítě bude ve svém vývoji potřebovat, avšak přesně nevíme, kdy a kde. Předpokladem toho, abychom jim dokázali pomoci s tím, co mají v současné chvíli dělat je to, že musíme naslouchat signálům jejich potřeb. Posledním základním principem jsou vývojové potřeby. Díky neustálému ověřování už dobře víme, co je vývojovou potřebou. Víme proč pro děti ve školním věku je důležitější dohadování u hry než hra samotná. Dalšími principy Montessori pedagogiky může být i například: Svoboda a

zodpovědnost, Samostatnost a nezávislost, Partnerský přístup a řada dalších. Co se týče daného typu vzdělávání i u něj nalezneme v České republice různé kurzy či semináře. Na stránkách Montessori nalezneme i jejich magazín či zajímavé články rozčleněny do různých kategorií. Jak jsme již uvedli u Waldorfského typu, tak i zde vkládám mapu Montessori vzdělávání u nás. Nejbližší u nás jsou Montessori školky v Prštném a na náměstí Tomáše Garrigue Masaryka. Dále pak v Uherském Hradišti, kde je ZŠ s prvky Montessori pedagogiky a tu najdeme i ve Zlíně na 4. základní škole. (Montessori ČR, © 2019)



Obr.2.: Montessori vzdělávání - ČR (zdroj: [www.montessoricr.cz](http://www.montessoricr.cz))

### 2.2.3 Freinetovský typ školy

Dalším typem klasické reformní školy je škola Freinetovská. Zakladatelem této koncepce je Célestin Freinet, který vypracoval systém o nutnosti vybavit školní třídu různými pracovními koutky, kde se mohou děti individuálně či skupinově rozvíjet, věnovat se činnostem z oblasti přírodních věd či techniky, nebo domácím pracím, umělecké tvorbě či jazykové komunikaci. Tento typ školy nalezneme především ve Francii, Nizozemsku či Belgii. (Průcha, 2012, s. 53)

Na webu Masarykovy univerzity nalezneme dokument o Freinetovském vzdělávání. Základními principy jsou aktivnost (uspokojení potřeb žáka), vyjadřování a komunikace (kresba, hudební aktivity), vyjadřování a komunikace, pokusné zkoumání a experimentování, spolupráce a individualizovaná práce. (Masaryk University [CZ], © 2007)

Organizace výuky v daném typu je následovná:

1. Začátek školy – děti přicházejí podle svých možností
2. Ranní kroužek – vysvětlení úkolů na celý den a společný rozhovor
3. Denní a týdenní rozvrh práce – úkoly pro skupiny a kooperace
4. Volná práce – podle individuálního plánu
5. Psaní volných textů – například dopisy, vyjadřování k problémům, popis zážitků
6. Volné texty se použijí pro třídní noviny či deníky nebo i pro projektové průzkumy

V České republice tento typ není vůbec k nalezení. (Alternativní školy, © 2001-2019)

#### 2.2.4 Daltonský typ školy

Posledním ze známých typů klasické reformní školy je škola Daltonská. Vznikla z iniciativy americké učitelky Helen Parkhurstové, která úzce pracovala s Marií Montessori. Tato koncepce alternativní školy se opírá o několik ústředních principů a to: Svoboda žáka a jeho vlastní odpovědnost, Zdůraznění spolupráce, Osobní zkušenost a vyvážené střídání mezi výukou v rámci celé třídy a skupinovou či individuální prací na úkolech, u kterých si žák sám vybírá pořadí, v jakém je bude dělat. Daltonské školy se z USA nejprve rozšířily do Anglie a poté do Nizozemska, kde jsou v současnosti nejpočetnější. (Průcha, 2012, s. 54-55)

Daltonský typ vzdělávání dává učitelům i žákům určitou svobodu. Co se týče učitelů, učitel má víceméně volnou ruku v tom, jakým způsobem žáky vede, po nich vyžaduje, na jakých pravidlech se společně dohodnou nebo i na tom, jak se ve třídě bude vést administrativa, kde se budou zapisovat splněné úkoly. Dále taky na tom, jak se bude provádět sebehodnocení i hodnocení od pana učitele či paní učitelky. V tomto typu můžeme odvážně tvrdit známý citát: Jaké si to uděláš, takové to máš.“ Proto je každá třída v daném typu je originální a neexistuje žádná, která by byla naprosto stejná. Co se týče žáka, má možnost na základě předem dohodnutých pravidel se samostatně rozhodovat, vybrat si místo – například pracovní koutek nebo i koberec, vybrat si z nabídek předmětů ten, kterým chce začít. Dalším, v čem spočívá svoboda jedince i to, že si může sám zvolit pořadí úkolů, i jejich zpracování i to, zda raději chce pracovat sám nebo ve skupině. Pokud dítě má svobodu při práci vede ho to k zodpovědnosti. Pro větší představivost zde uvedeme i postup, jak to probíhá v Daltonské mateřské škole, na 1. stupni Daltonské základní školy, a na 2. stupni Daltonské základní školy. V mateřských školách se žáci postupně seznamují s prvky Daltonu už od 3 let. Postupně si zvykají na denní rozhovor v kruhu, opakují pravidla třídy, hodnotí svou práci a

z nabídky si vybírají svou činnost pro daný den. Co se týče základních škol, v 1. a 2. třídě blok trvá zpravidla 2–3 vyučovací hodiny jedenkrát nebo i vícrát týdně. Daltonská práce starších dětí na první stupni je odlišná pouze v tom, že je náročnější a delší. Využívají zde zkušenosti a schopnosti z minulých let a taky vědí, že jejich práce je test hodnocený učitelem. Na druhém stupni se již začínají dělat dlouhodobé úkoly, mini projekty či prezentace. V projektech se zpravidla věnujeme aktuálním problémům světa. Velká pozornost je věnován enviromentální oblasti, oblasti multikulturality či sociálním vztahům a dalším tématům. Závěrem je konečný výstup projektu, a to je například, časopis, scénka nebo plakát.

V České republice nalezneme 6 mateřských škol a 18 základní škol, které jsou zařazeny do Daltonských členských organizací. Nejbližší je ZŠ Komenského ve Zlíně, a dále několik škol či škole v Brně. (Czech Dalton, © 2019)

### 2.2.5 Lesní mateřské školy

Dalším typem alternativní školy je typ Lesní / přírodní škola, spíše školka. Počátek lesních školek je datován v roce 1954 v Dánsku. Za zakladatelku je obvykle považována Ella Flatau. Je matkou 4 dětí, která čas s dětmi trávila venku v lese. V Dánsku lesní mateřské školky jsou velice rozšířené a jsou často označovány pod názvem: Venku za každého počasí. Lesní mateřské školy na svých webových stránkách mají i informace o vzdělávání, například akreditované kurzy, dále i informace o projektech. Lesní mateřské školy v ČR existují taky mnohočetně. Nejbližší Lesní školky nalezneme ve Zlíně ve Velikové nebo ve Zlíně v Jaroslavicích. (Asociace LMŠ, © 2019)

### 2.2.6 Jenský typ školy

Dalším typem je Jenská škola. Tento typ školy byl založen v Jeně, odtud tedy Jenská škola. Jen je město v Německu a zakladatelem tohoto typu školy je Peter Petersen. V současné době v České republice existují od roku 2016 dvě Jenské školy, a to Základní škola v Hradci Králové a Základní škola v Praze – západ. Co se týče zahraničí nejvíce Jenských škol nalezneme v Nizozemí (okolo 200), dále pak v Německu a v Belgii.

Jenská škola je chápána jako společenství s rodinnou atmosférou, dále tak přirozené a podnětné prostředí pro svobodný rozvoj. Hodnocení v tom typu školy je slovní, a vzhled učeben je velmi podobný dětskému pokoji. Vždy se pracuje v týdenních plánech a využívá se zde čtyř základních pedagogických situací. Do čtyř základních pedagogických situací,

první základní pedagogickou situací zařazujeme rozhovory (ranní kruh, reflexe v pátek na konci vyučování). Druhou pedagogickou situací jsou hry. Týká se to obyčejných her až po didaktické hry. Třetí pedagogickou situací je práce. Hodně času učitel tráví při tom, že společně s žákem prochází splněné úkoly a společně hodnotí, jak se žákovi daná práce povedla. Posledním typem pedagogické situace jsou slavnosti. Slavnosti se týkají především narozenin či Vánoc, dále také přijetí nového žáka. Na slavnostech se prezentují hudební, výtvarné a další dovednosti ve volitelných předmětech. Dnešní Jenské školy využívají prvky Montessori pedagogiky a také Freinetovy pedagogiky. (Alternativní školy, © 2001-2019)

V dané škole se uplatňuje filozofie Jenských škol, což je 20 základních principů. Skládají se z 5 o člověku, jako je například každý je jedinečná osoba s vlastní a nezcitelnou hodnotou a vážností, dále například každý potřebuje, pro rozvoj vlastní identity, osobní kontakt s materiální, sociální, kulturní a duševní složkou (realitou). Dále z čeho skládají z 5 o společnosti, kde například zařazujeme: Lidé musí pracovat ve společnosti, která si váží každého jedince a považuje ho za jedinečného. Posledních 10 principů se týká školy. Co se týče školy jsou to principy jako například, že ve škole jsou žáci seřazeny v heterogenních skupinách nebo ve škole se střídá kreativní výuka učitele s učením a nezávislou hrou dětí. (ZŠ Hučák, © 2019)

### **2.2.7 Začít spolu – další typ alternativní školy**

Původní program Step by step vznikl v USA na základě nových poznatků o lidském mozku a procesu učení i praxe řady škol. V České republice byl tento typ spuštěn na základě finanční podpory Sorosovy nadace jako součást Projektu podpory vzdělávání Open Society Fund Praha pod názvem, „Začít spolu“ od roku 1994 v mateřských školách a od roku 1996 i na prvním stupni základních škol. V současné chvíli těchto škol existuje kolem 50. Třída je rozdělena na takzvané centra aktivity, jsou to stoly, ke kterým náleží police s různými materiály podle zaměření centra (například centrum psaní, matematiky i ateliér). Zajímavostí těchto škol je především to, že se zde klade velký důraz na multikulturní výchovu, kde jde o to, aby učitel žákům pomohl uvědomit význam jednotlivých etnických skupin, a to především těch, z kterých pocházejí žáci v dané škole. Na začátku nebo v průběhu roku si učitel se žáky formuluje pravidla. Děti si navrhnou, co by ve třídě chtěli a pod tenhle seznam se každý žák podepíše. Tyto pravidla jsou pro děti závažnější než školní řád či nařízení

učitele. V České republice nalezneme ZŠ Začít spolu například v Praze v Holešovicích, kde je jejich sídlo. (Alternativní školy, © 2001-2019)

### **2.2.8 Zdravá škola a škola podporující zdraví**

#### **Zdravá škola**

Projekt „Zdravá škola“ je projekt Světové zdravotnické organizace pro Evropu, Evropské unie a Rady Evropy. Vzniká v České republice v roce 1991. Školy, které měly o program zájem vypracovaly podle metodiky „Program podpory zdraví ve škole“ vlastní projekt přizpůsobeným podmínkám jejich školy. V současnosti jich nalezneme zhruba 90 Zdravých základních škol. Zdravá škola se snaží o celkově zdravou atmosféru ve škole, která především spočívá na třech pilířích, a to pohoda prostředí (věcného, sociálního, organizačního), dále zdravé učení (například smysluplnost, motivující hodnocení, rozvoj komunikace a také vytváření prostoru pro vzdělávání talentovaných žáků, a v poslední řadě je otevřené partnerství (škola pořádá veřejné akce). Dalšími prvky je například stravování jako je na svačinu více zeleniny a ovoce, dále zavedení tří hodin tělesné výchovy týdně a další aktivity jako například školní akademie, či jóga nebo různé ozdravné pobyty. (© 2001-2019 Alternativní vzdělávání)

#### **Škola podporující zdraví**

Program sdružuje školy, pro které zdraví neznamena pouze nepřítomnost nemoci, ale souhrn vzájemné působících faktorů (bio-psycho-sociálních), které odpovídá i pojetí Světové zdravotnické organizace. Koordinátorem a garantem toho program je Státní zdravotní ústav v Praze. (SZÚ - Škola podporující zdraví, © 2019)

V České republice nalezneme několik škol a pro příklad zde uvedu školy, které se nachází ve Zlíně a to ZŠ Okružní, ZŠ Křiby a ZŠ Kvítková. (Alternativní školy, © 2001-2019)

### **2.2.9 Další typy - Integrovaná tematická výuka, Scio školy, Domácí vzdělávání**

#### **Integrovaná tematická výuka**

Ve výkladovém slovníku (2012, s. 56) nalezneme definici, že je to specifické pojetí vyučování. Vychází z poznání, jak pracuje při učení lidský mozek. Výuka spočívá v tom, že vyhledáváme téma, podle kterého děti dosahují vzdělávacích cílů.

#### **Scio školy**

Scio školy jsou soukromé školy, které respektují individualitu každého dítěte. Základními hodnotami této školy jsou svoboda, morálka, aktivita, optimismus, odvaha a otevřenost. Všechny ScioŠkoly jsou zapsány ve školském rejstříku, díky rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

Co se týče současné doby, aktuálně se provozuje devět základních škol a jedna střední škola. Co se týče aktuálních informací, které jsme se dočetli, tak v září 2019 společnost Scio plánuje otevřít 0-2 základní školy. Jednou z nich bude ScioŠkola ve Zlíně, tedy pokud naleznou vhodnou budovu. (Scio, © 2018)

### **Domácí vzdělávání**

Domácí vzdělávání má počátky v 60. letech ve Spojených státech Amerických a je legální ve všech zemích Evropské Unie. Pro zajímavost zde uvedu některé podmínky domácího vzdělávání, kde řadíme to, že jednou za měsíc je povinná konzultace mezi žákem, rodičem a pedagogem, dále také to, že žáci se mohou zúčastňovat všech akcí školy a mimo jiné i to, že vzdělávací rodič musí mít minimálně středoškolské vzdělání s maturitou. Aspekty domácího vzdělávání je například to, že rodič své dítě zná, ví tedy jak ho motivovat a také se rodič musí postarat o to, aby dítě netrpělo nedostatkem jiných sociálních kontaktů. Musíme konstatovat i to, že rodičům někdy chybí srovnání znalostí dítěte s jeho vrstevníky nebo zpětná vazba, zda své dítě učí dobře. V České republice existuje Asociace Domácího Vzdělávání. (Národní informační centrum pro mládež - Domácí vzdělávání, © 2018)

#### **2.2.10 Církevní typy škol**

Druhou skupinou alternativních škol jsou školy církevní. První zmíním situaci ve světě. V Německu jsou církevní školy nejpočetnějším typem v rámci nestátních škol. Pro srovnání v Německu nemají až tak významnou roli. Druhou zemi je Nizozemsko, kde naopak tyto školy převládají nad státními školami, tyto poměry jsou důsledkem specifického historického vývoje. V Belgii tvoří církevní školy většinu všech škol. Jsou vybírány pro svou kvalitu vzdělávání. I v USA mají církevní školy významné místo. (Průcha, 2012, s. 56-57)

Dále taky pro zajímavost zmíním situaci v České republice. V České republice existovaly již před rokem 1948, ale byly zrušeny. Nový rozvoj církevních škol v České republice nastal po roce 1989. Byly ukotveny i v legislativě ve Vyhlášce Ministerstva zdravotnictví č. 452/1991 Sb. o zřizování a činnosti církevních škol a škol náboženských společenství. Církevní školy, které jsou zařazeny do systému škol, mohou poskytovat všechny formy



studia (od prezenčního až po kombinované) a mají nárok na dotaci od státu podle normativů na žáka. Současný stav je že existuje více než 120 církevních škol. (Průcha, 2012, s.58-59)

Určitě pro zajímavost uvedeme, jaký je vlastně rozdíl mezi klasickou církevní školou a alternativní církevní školou. Především je to v oblasti kurikula, tedy plánovaných obsahů a cílů vzdělávání. Na rozdíl od klasických církevních škol se zde vyučuje latina. Druhý základní rys se přirozeně týká ideologických principů výchovných činností. Jsou to principy křesťanské etiky, kulturních tradic i křesťanského životního postoje. Některé církevní školy jsou alternativní v tom, že připravují absolventy pro takové profese, které nejsou pokryty standardními školami. (Průcha, 2012, s. 60)

Tyto typy škol zde byly uvedeny na základě položky v dotazníku.

### 3 SROVNÁNÍ ALTERNATIVNÍCH A TRADIČNÍCH ŠKOL

Co se týče srovnání tradiční a inovativní výuky budu se inspirovat tabulkou kterou nalezneme v publikaci Výukové metody v pedagogiky od paní doktorky Lucie Zormanové.

Co se týče **času**, který je potřebný na přípravu výuky, tak u klasické výuky je to nízká náročnost oproti inovativní výuce, kde na přípravu výuky potřebujeme daleko více času. I co se týče realizace ve výuce jsme na tom podobně, jak u času, který je potřeby na přípravu výuky.

Co se týče **rozvoj myšlení, tvořivosti, představivosti a fantazie** v inovativní výuce to nalezneme více než v té klasické výuce.

V inovativní výuce je velký důraz i na to, aby žák požadoval větší zájem o učivo, aby se snažil více sebezpoznávat a taky to, aby se co nejvíce změnil vztahy ve třídě.

V klasické výuce jsou velkými výhodami to, že je zde vhodnost nasazení při prezentaci náročné učební látky, dále vhodnost nasazení při upevňování a procvičování učiva a v neposlední řadě i vhodnost nasazení při nutnosti zprostředkovat žákům větší množství informací.

Nevýhody použití inovativních výukových metod jsou především jejich časová náročnost, jak již zde bylo napsáno, dále i to, že postup ve výuce při užití inovativních výukových metod je pomalejší a také inovativní výukové metody si kladou zvýšené nároky na pedagogické vědomosti, dovednosti a zkušenosti pedagoga. Tyto nevýhody použití inovativních výukových metod nalezneme v knize Metody a formy aktivní práce žáků v teorii a v praxi od pana Pecina a paní doktorky Zormanové z roku 2009.

Hlavním přínosem inovativních výukových metod můžeme zařadit například to: Rozvoj logického myšlení, tvořivosti, představivosti, samostatnosti, komunikace, zodpovědnosti za vlastní práci i práci kolektivu a dále také zvýšení sebevědomí u žáků. Tyto přínosy nalezneme v knize Metody a formy aktivní práce žáků v teorii a v praxi od pana Pecina a paní doktorky Zormanové z roku 2009.

## **II. PRAKTICKÁ ČÁST**

## 4 METODOLOGIE VÝZKUMU

Praktická část bakalářské práce se bude týkat našeho výzkumu. Ve výzkumu se budu ptát na různé důvody, které je vedou k výběru tradičního nebo alternativního způsobu vzdělání či výuky.

Důvodem, proč jsme si tohle téma vybrali je mnoho. Jeden z důvodů je to, že je to velmi aktuální téma v současnosti, osobní zájem a různé názory okolo mě.

Metodologická část se bude zabývat výzkumným problémem, budou vymezeny výzkumné cíle, výzkumné otázky, volba výzkumné strategie či metoda a technika sběru dat. Dále zde bude uveden výzkumný vzorek a způsob jeho výběru.

### 4.1 Výzkumný problém

Výzkumným problémem bakalářské práce jsou důvody, proč si rodiče vybírají tradiční nebo alternativní školu. Jedná se o takzvaný výzkumný problém relační, kde zkoumáme, jaké jsou vztahy mezi jevy a jak těsné jsou tyto vztahy.

### 4.2 Výzkumné cíle

#### Hlavní výzkumný cíl:

Zjistit, jaké jsou důvody preference tradiční nebo alternativní školy.

#### Dílčí cíle:

1. Zjistit, co si rodiče představují pod pojmem alternativní vzdělávání.
2. Analyzovat příčiny preference tradiční nebo alternativní školy.
3. Zjistit, jaké výhody vidí rodiče ve škole tradiční, jaké na alternativní.
4. Zjistit, co rodiče považují za nejdůležitější ve výchově a vzdělávání
5. Zjistit, co rodiče očekávají od školy.

### 4.3 Výzkumné otázky

#### Hlavní výzkumná otázka:

Jaké důvody preference vedou rodiče k výběru daného typu školy?

**Dílčí výzkumné otázky:**

1. Jak rodiče chápou alternativní vzdělávání?
2. Jaké jsou důvody preference rodičů k výběru dané školy?
3. Jaké výhody rodiče vidí v tradiční a alternativní škole?
4. Co je pro rodiče nejdůležitější ve výchově a vzdělávání?
5. Co rodiče očekávají od školy (základní či mateřské)?

**4.4 Volba výzkumné strategie, metod a technik sběru dat**

S ohledem na cíle byla výzkumná strategie kvantitativní výzkum. Kvantitativní výzkum zjišťuje frekvenci výskytu jevu. Číselné údaje lze matematicky zpracovat. (Gavora, 2000, s. 31)

Ke sběru dat byla použita metoda dotazníku, je to způsob předem předpřipravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou seřazeny a respondent na ně odpovídá. (Chrásková, 2007, s. 163)

Dotazník vlastní konstrukce se skládal ze 17 položek, 4 položky byly uzavřené, 1 položka otevřená, kde každý respondent musel dopsat svůj názor. Zbývajících 12 položek bylo polostrukturovaných, kde byly odpovědi i možnost vlastní odpovědi.

Co se týče distribuce, byl dotazník poslán pomocí sociálních sítí a pomocí mých známých, kteří jsou již rodiče, což znamená, že je lze zařadit do daného vlastního výzkumu. Vzor dotazníku nalezneme v příloze.

**4.5 Výzkumný soubor**

Výzkumný soubor byl dostupný. Dostupným souborem se rozumí, oslovení škol v sousedství. (Gavora, 2000, s. 59)

Mým výzkumným souborem jsou rodiče dětí ve Zlínském kraji. Rodiče jsme sehnali za pomoci facebookových skupin, kde jsme oslovili členy skupiny, aby mi vyplnili dotazník. Co se týče alternativního vzdělávání, daly jsme to do skupin jako jsou například: Příznivci Montessori pedagogiky Uherské Hradiště. Pro tuto práci byl použit elektronický dotazník, aby se dostal mezi co nejvíce rodičů, který najdeme na tomto odkaze: <https://www.surveio.com/survey/d/S5X2Q7F5R1K5C6K4R>

## 4.6 Hypotéza

Hypotéza:

$H_0$ : Důvody volby formy vzdělání pro své děti jsou stejné u rodičů, kteří umístili své děti do alternativní školy a u těch, kteří umístili své děti do tradiční školy.

$H_A$ : Důvody volby formy vzdělání pro své děti jsou různé u rodičů, kteří umístili své děti do alternativní školy a u těch, kteří umístili své děti do tradiční školy.

Test chí-kvadrát nezávislosti v kontingenční tabulce

Skutečné četnosti:

Typ školy	Při výběru daného typu zařízení instituce je pro Vás rozhodujícím faktorem						
	DB	DZ	VM	KPP	VŠZ	VA	FM
Alternativní vzdělávání	23	5	7	29	14	12	14
Tradiční vzdělání	82	23	33	77	41	31	49

Tab. 1: Skutečné četnosti (zdroj: vlastní výzkum)

Očekávané četnosti:

Typ školy	Při výběru daného typu zařízení instituce je pro Vás rozhodujícím faktorem						
	DB	DZ	VM	KPP	VŠZ	VA	FM
Alternativní vzdělávání	24,82	6,62	9,45	25,5	13	10,16	14,89
Tradiční Vzdělání	80,18	21,38	30,55	80,95	42	32,84	48,11

Tab. 2: Očekávané četnosti

Testovací kritérium dané hypotézy je 2,95. Kritická hodnota dané hypotézy je 12,59. Hladina významnosti je 5 %. Výpočet je vypočítán podle webových stránek pana Kábrta na výpočet chí-kvadrátu.

Na základě výpočtu chí-kvadrátu nezamítám nulovou hypotézu.

## 5 ANALÝZA A INTERPRETACE DAT

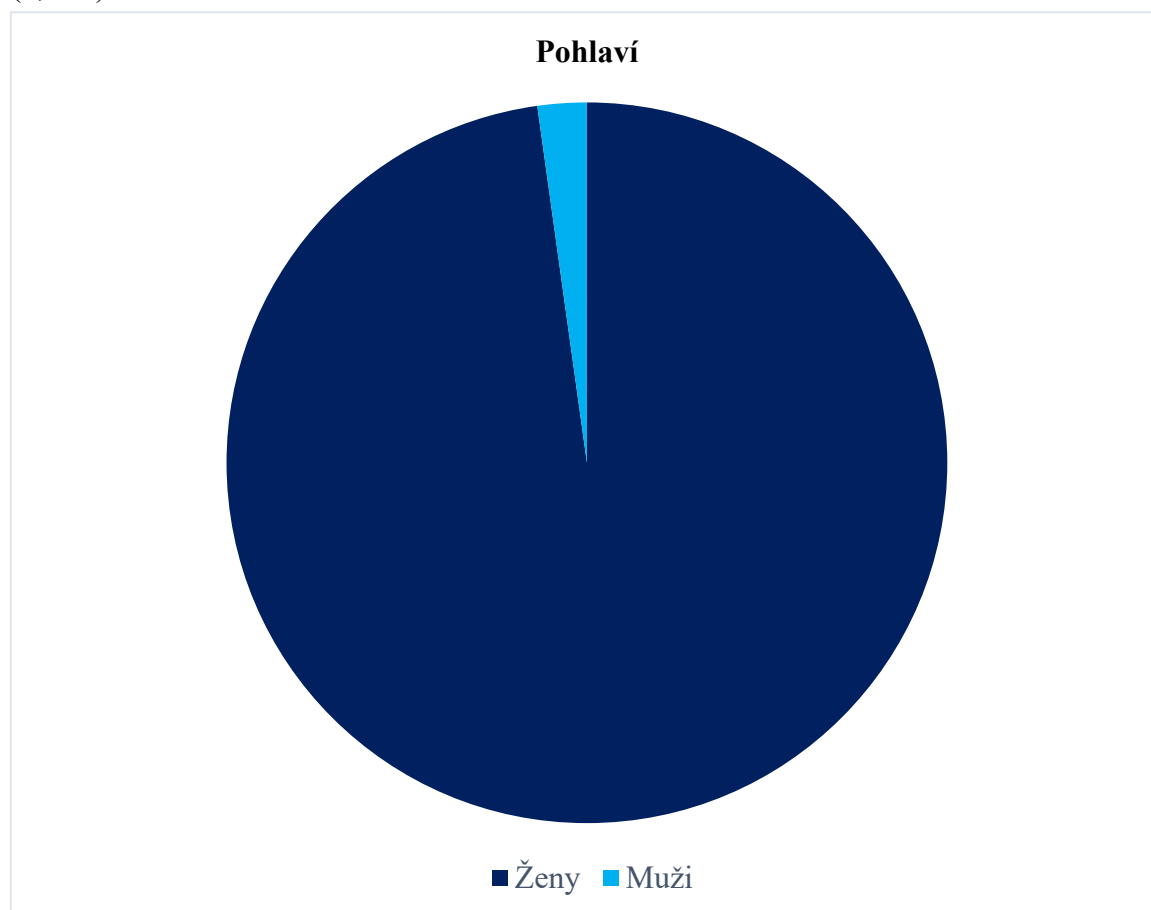
Tato kapitola se bude věnovat vyhodnocováním dat, které byly získány během elektronického dotazníkového šetření na téma Důvody preference tradičního nebo alternativního vzdělávání pohledem rodičů dětí. Pro lepší přehlednost výsledky budou zobrazeny v grafech nebo v tabulkách.

### 5.1 Analýza sociodemografických údajů respondentů

V této části jsou uvedeny otázky, které se přímo dotýkají jednotlivých respondentů.

#### Položka č. 1: Pohlaví

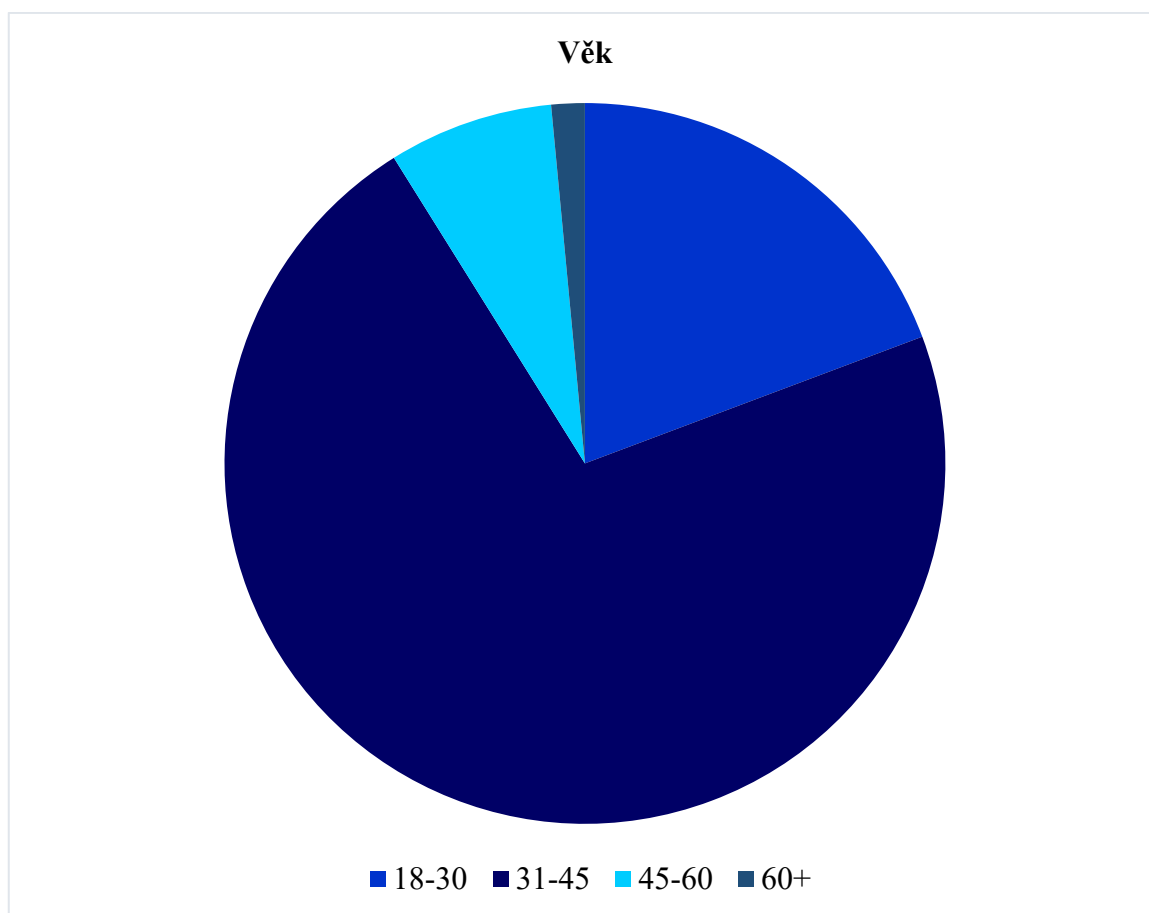
První položka v dotazníku se týkala pohlaví respondentů. Z celkového počtu 135 respondentů, tak můžeme vidět, že dotazníku se zúčastnilo 132 žen (97,8 %) a pouze 3 muži. (2,2 %)



Graf č. 1 Pohlaví

**Položka č. 2: Váš věk**

Druhou položku, která nás v dotazníku zajímala byl věk respondentů. Co se týče věku, nejvíce se našeho dotazníku zúčastnilo respondentů ve věku od 31 až 45 let (71,9 %). Druhá v pořadí byla věková kategorie 18 až 30 let (19,3 %), třetí byla kategorie od 45 do 60 let (7,4 %). Poslední věkovou kategorií byla kategorie 60 let a více (1,5 %)

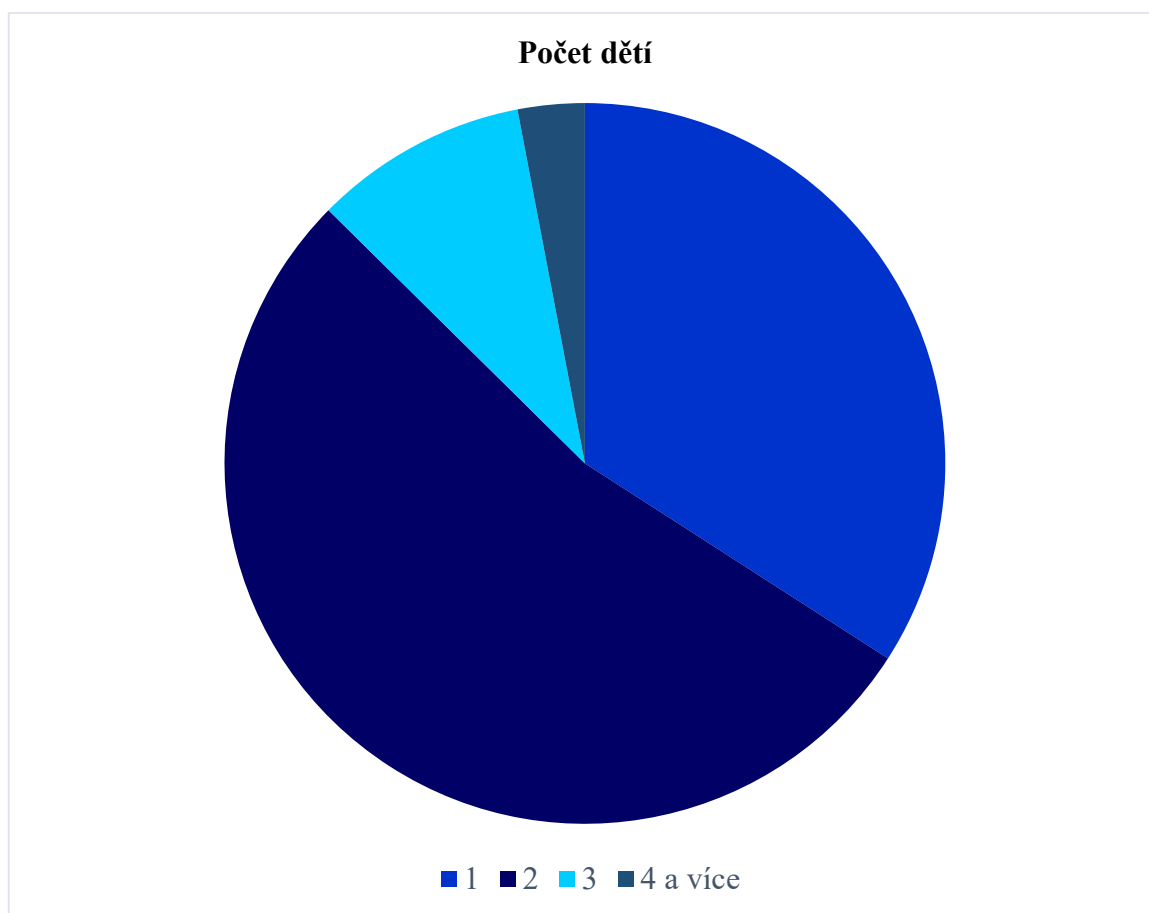


*Graf č. 2 Váš věk*



**Položka č. 3: Počet dětí**

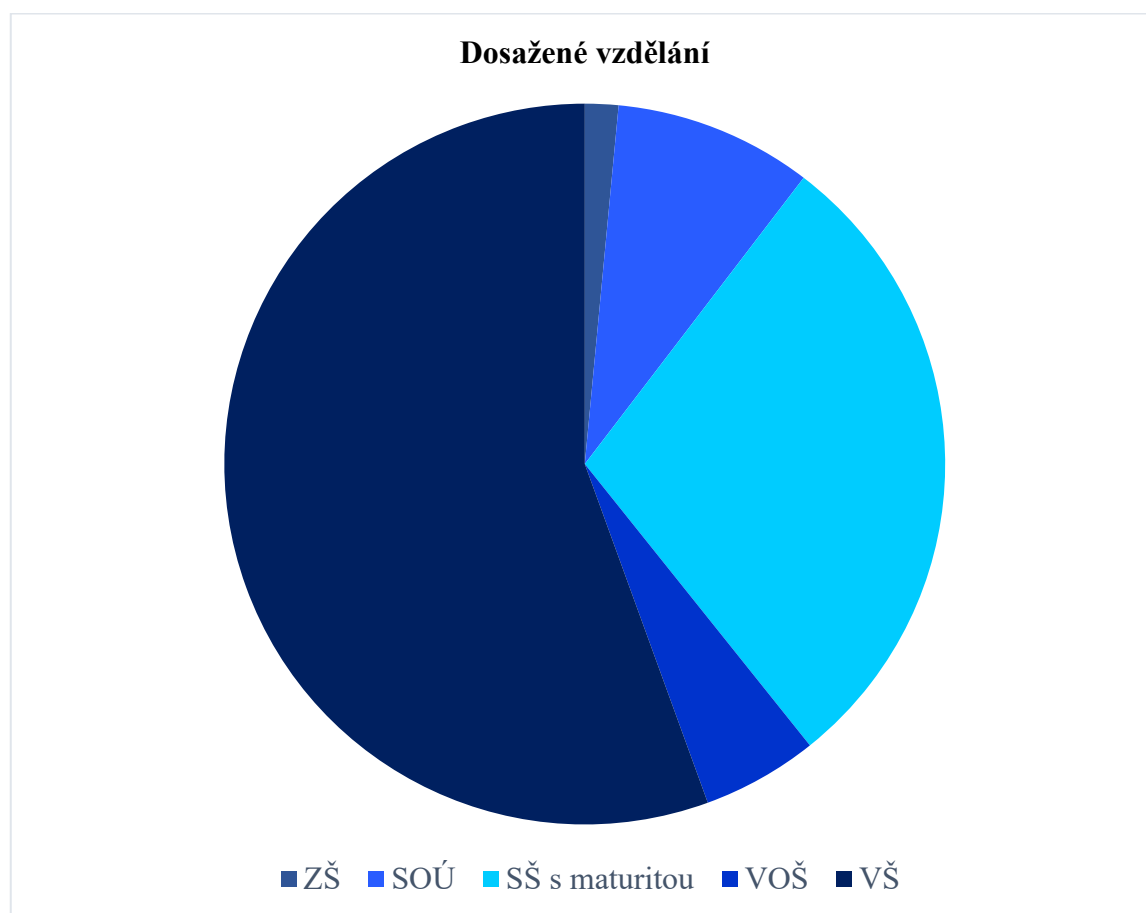
Předposlední otázkou, která se týká sociodemografických charakteristik respondentů, se ptá, kolik mají dětí. Co se týče počtu dětí nejvíce respondentů má dvě děti (53,3 %), dále pak jedno dítě (34,1 %) respondentů. Tři děti má 9,6 % respondentů a 4 a více pouhých 3 % respondentů.



*Graf č. 3: Počet dětí*

**Položka č. 5: Vaše dosažené vzdělání**

Co se týče dosaženého vzdělání respondentů byli jsme hodně překvapeni. Na první pozici se umístili respondenti s vysokou školou, druzí za nimi byli lidé se střední školou s maturitou, další byli lidi se středním odborným učilištěm, a v neposlední řadě lidé s vyšší odbornou školou a poslední byli lidé se základním vzděláním.

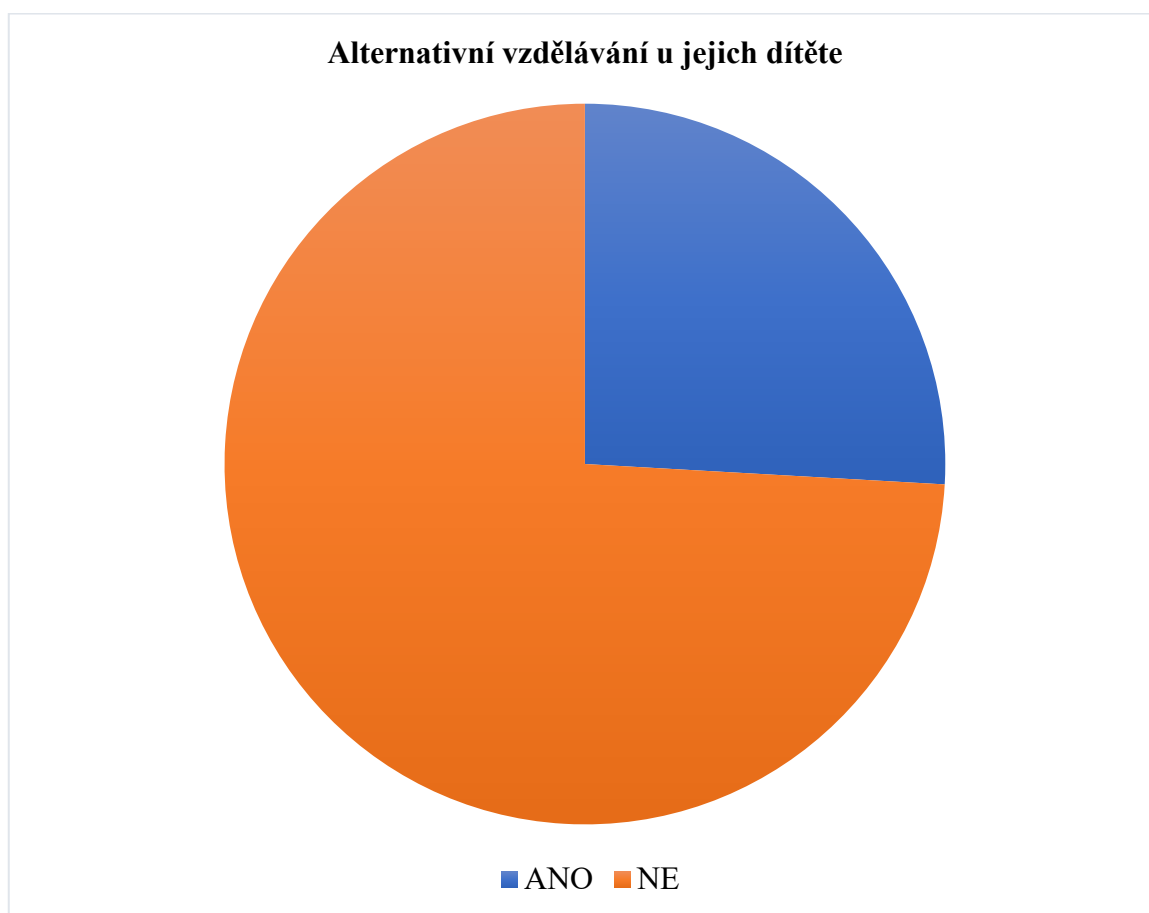


*Graf č. 4: Dosažené vzdělání*

## 5.2 Analýza informací o tradičním nebo alternativním vzdělávání

**Položka č. 4:** Navštěvuje alespoň nějaké z Vašich dětí alternativní mateřskou školu nebo alternativní základní školu?

Co se týče položky č. 4, 100 respondentů (74,1 %) své dítě v alternativní mateřské škole nebo v alternativní základní škole nemá. Zbývajících 35 respondentů (25,9 %) má své dítě v alternativní mateřské škole nebo v alternativní základní škole.



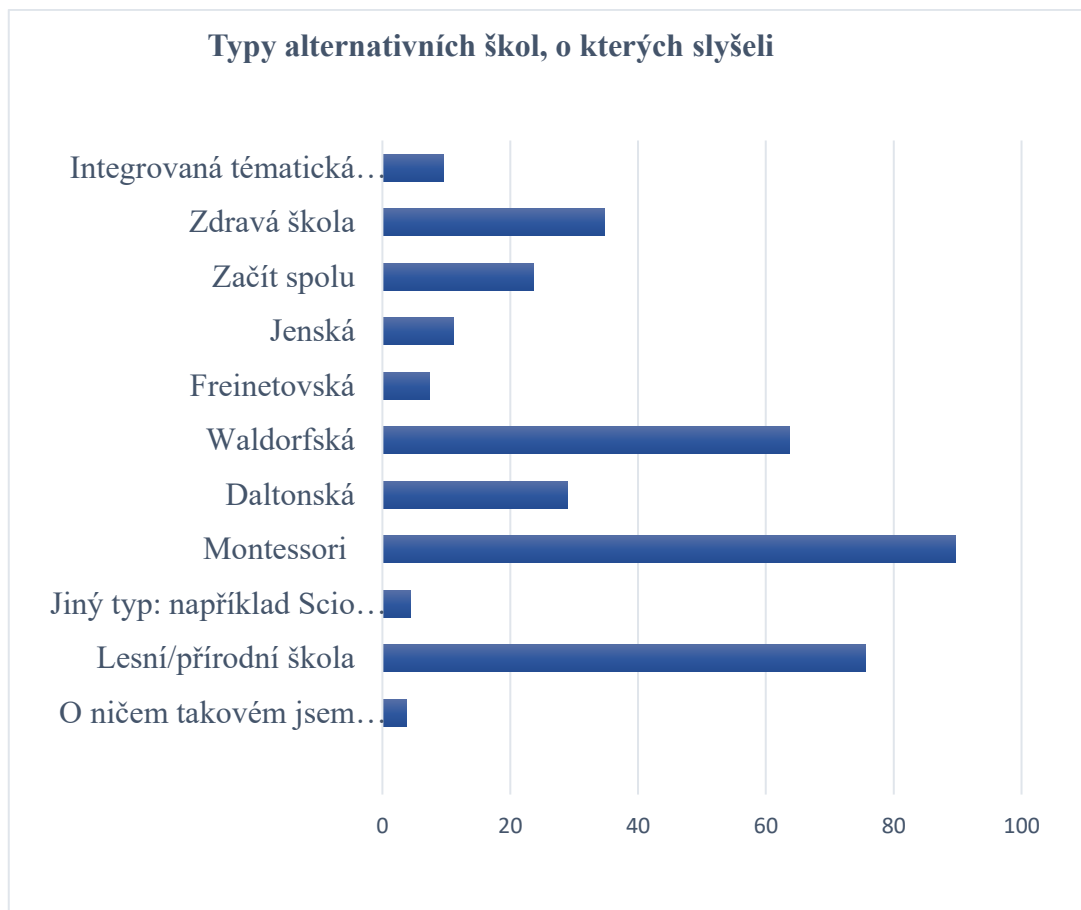
*Graf č. 5 : Alternativní vzdělání - dítě*

**Položka č. 6:** Co si představujete pod pojmem alternativní vzdělávání?

Tato položka v dotazníku byla otevřená, kde každý respondent měl možnost prosadit svůj vlastní názor. Rozčlenili jsme výsledky do kategorií pomocí filtru a lze konstatovat, že 52 respondentů z celkového počtu by to charakterizovalo jako něco jiného, odlišného od tradičního. Dále pak 15 respondentů zde vyjmenovali nějaké typy alternativního vzdělávání, nejčastější odpovědí byla Montessori či Domácí vzdělávání. 14 respondentů si představuje pod pojmem alternativní vzdělávání individuální přístup a 12 respondentů školu hrou.

**Položka č. 7:** O kterém z daných typů jste již slyšeli?

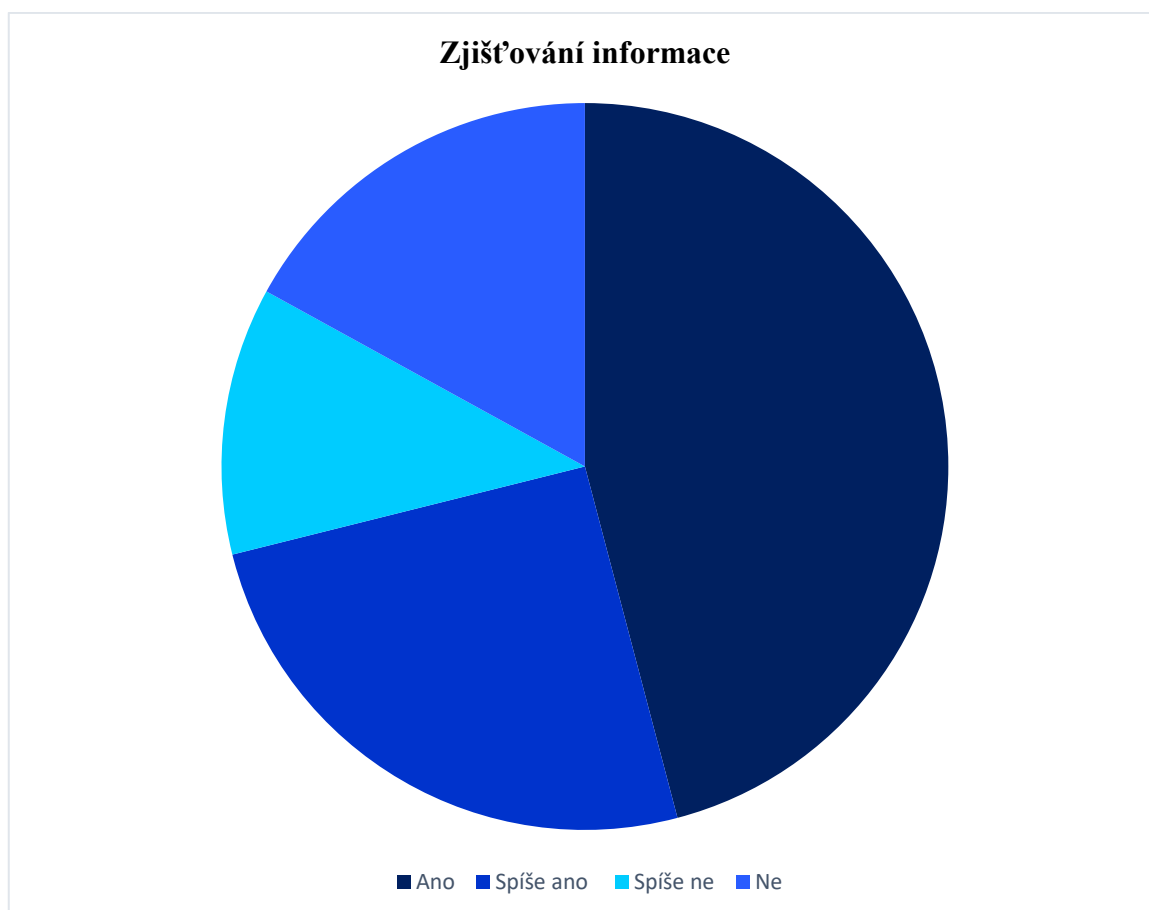
U typů alternativního vzdělávání můžeme vidět, že nejvíce respondentů zná Montessori pedagogiku a na druhém místě, co se týče povědomí o alternativní vzdělávání můžeme zařadit Lesní školy, a na třetím místě je škola Waldorfská. Nejméně lidí zná školu Freinetovskou, Integrovanou tematickou výuku a Jenskou školu.



Graf č. 6 : Typ alternativní školy

**Položka č. 8:** Předtím než jste se rozhodli pro daný typ, zjišťovali jste si informace o daném zařízení?

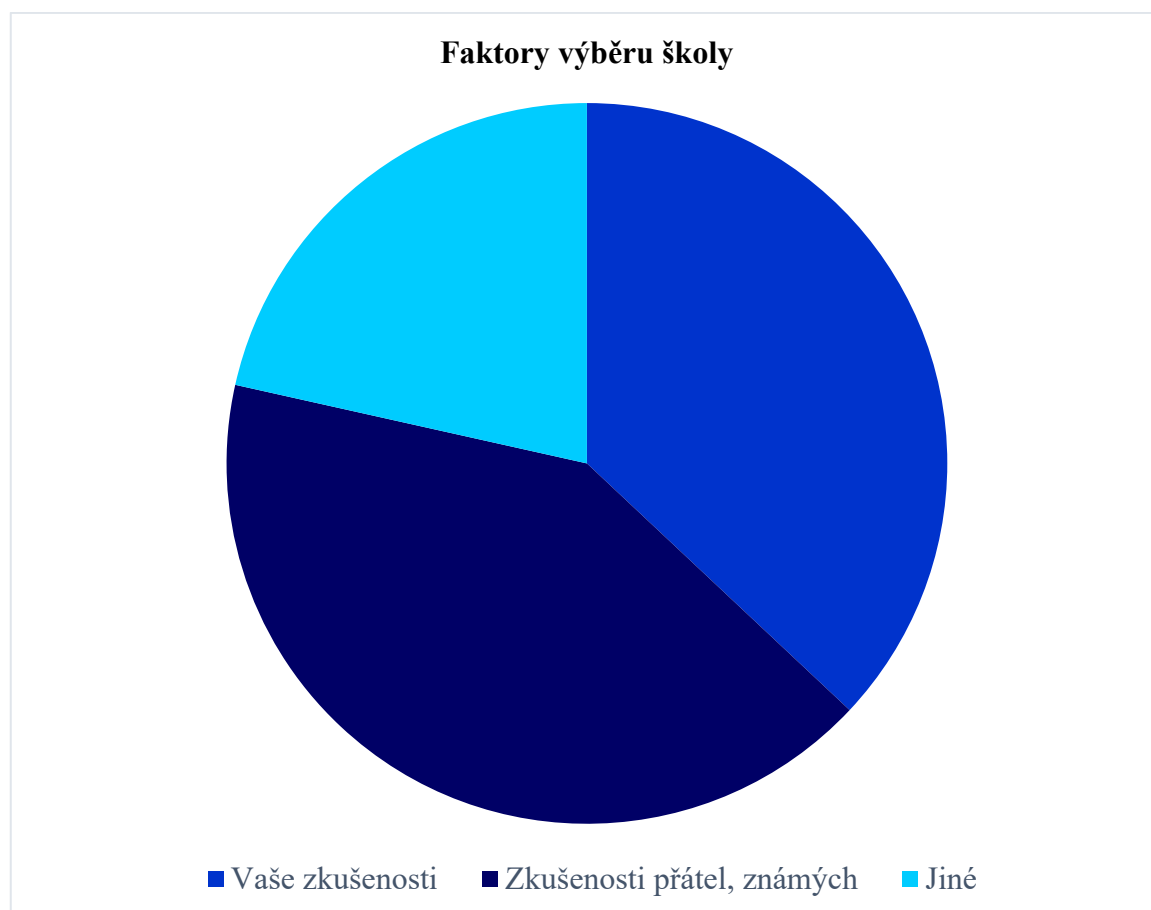
Nejvíce respondentů (62) co se týče zjišťování informací si je zjišťovali, další spíše ano (34 lidí), spíše ne (16 lidí) a ne (24 lidí).



*Graf č. 7 : Zjišťování informací*

**Položka č. 9:** Jaké faktory jste zohledňovali při výběru školy?

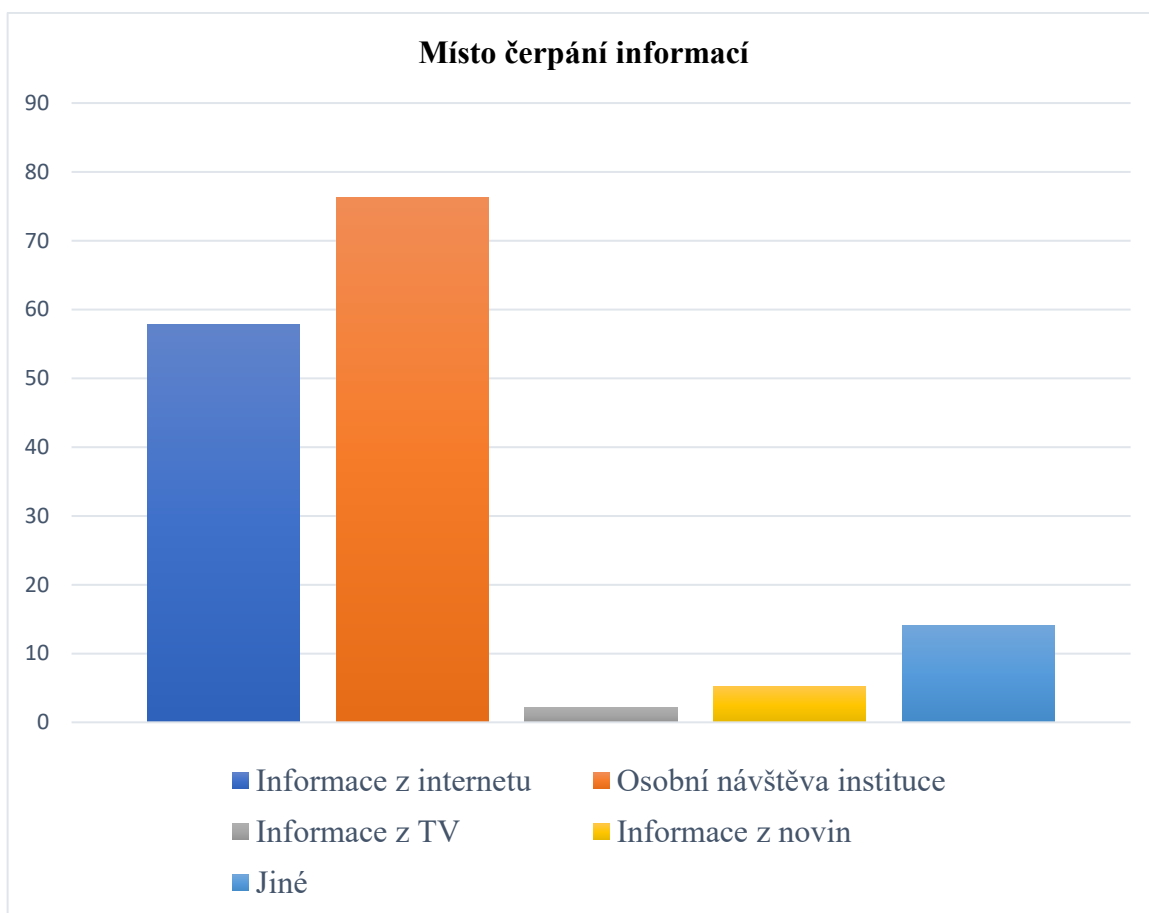
Faktory, které hrají roli při výběru školy jsou převážně zkušenosti přátel, známých (41,5%), dále podle nich rozhoduje jejich vlastní zkušenosti (37%) a pro zbytek rodičů je jiný faktor rozhodování jako například cena školného, kde žáky vezmou, mimoškolní aktivity a další.



*Graf č. 8 : Faktory při výběru*

**Položka č. 10:** Kde jste zjišťovali informace o daném zařízení?

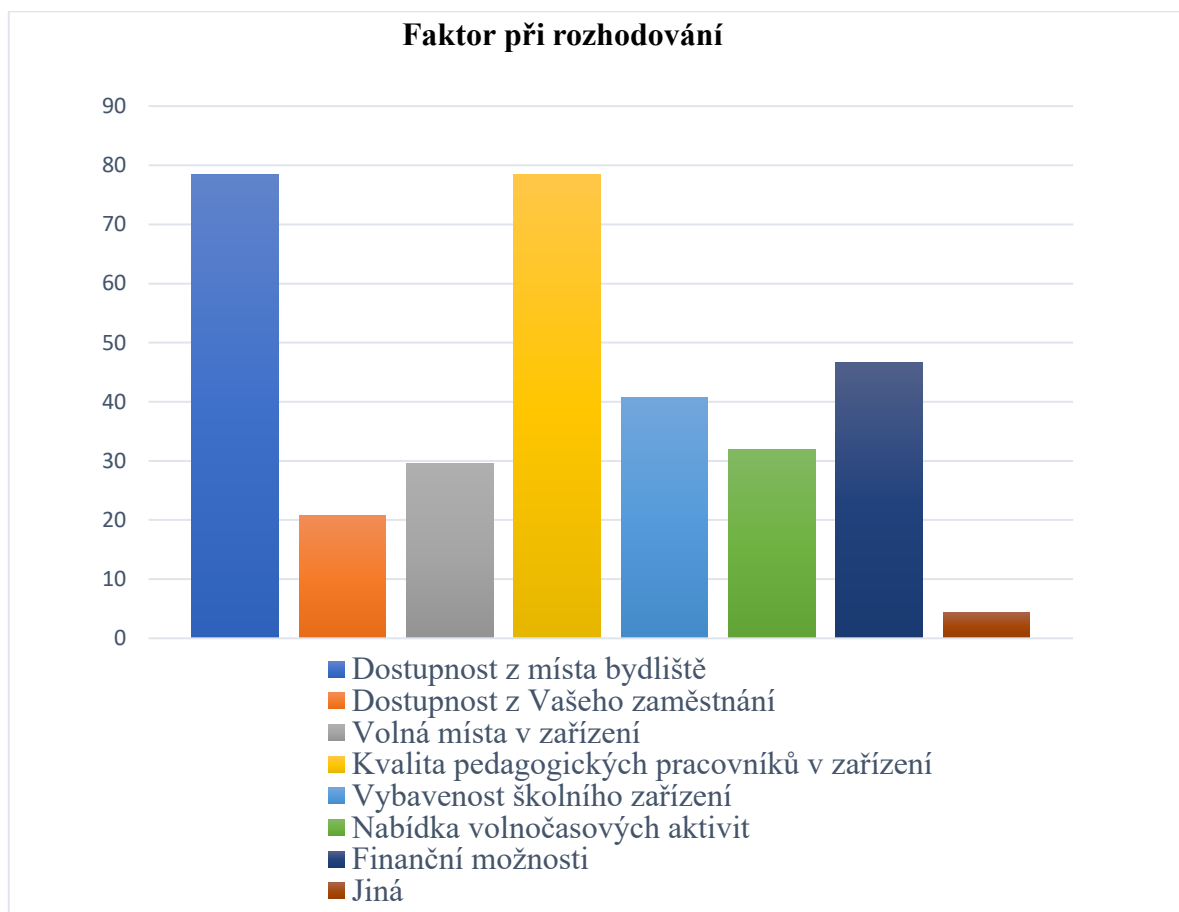
Místem čerpání odkud respondenti čerpali informace, před nástupem svého dítěte/děti, převažují osobní návštěvy dané instituce, další v pořadí jsou informace z internetu. Další nejčastější odpovědí je jiné, kam respondenti zařazují možnosti odbornou literaturu. Dále následuje v pořadí informace z novin, a v poslední radě čerpají informace z televize.



Graf č. 9 Místo čerpání informací

**Položka č. 11:** Při výběru daného zařízení instituce je pro Vás rozhodujícím faktorem? (vyberte)

Souhrnně pro tradiční i alternativní vzdělávání je rozhodujícím faktorem jsou na stejné pozici dostupnost z místa bydliště a kvalita pedagogických pracovníků. Na další pozici jsou finanční možnosti, dále pak vybavenost školního zařízení, nabídka volnočasových aktivit volná místa v zařízení, a na posledním místě dostupnost ze zaměstnání rodiče. Úplně posledním místem je položka jiné, kde rodiče zařazují například stravování.

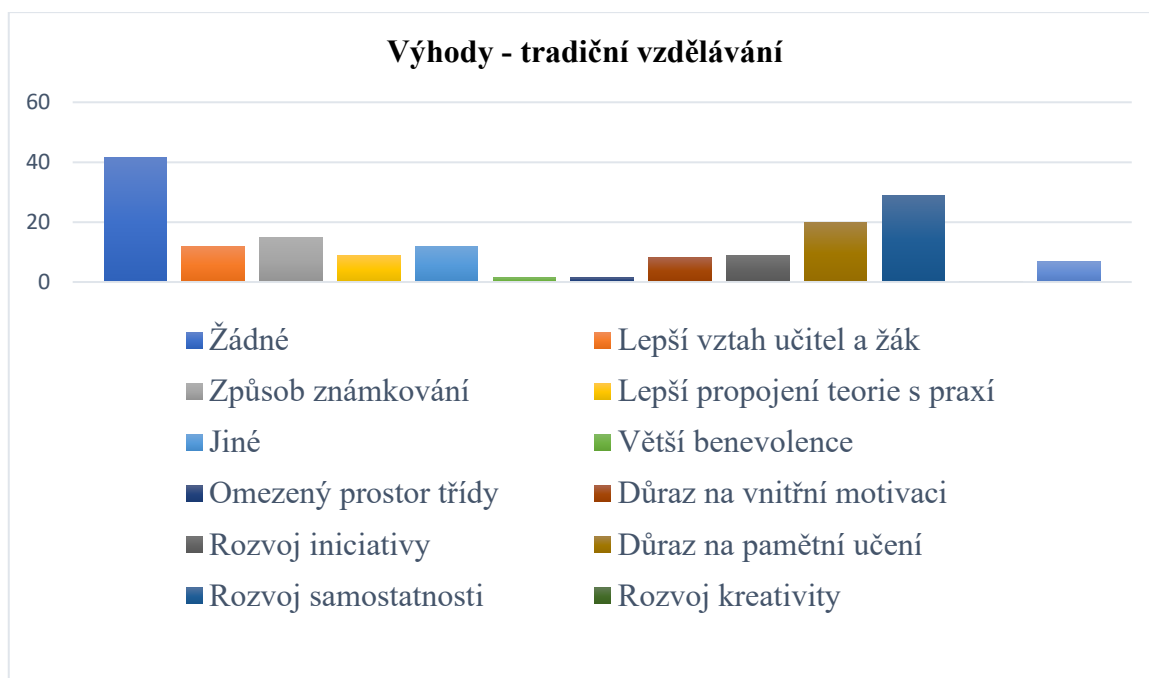


Graf č. 10 Faktor při rozhodování



**Položka č. 12: Jaké výhody vidíte v tradičním vzdělávání?**

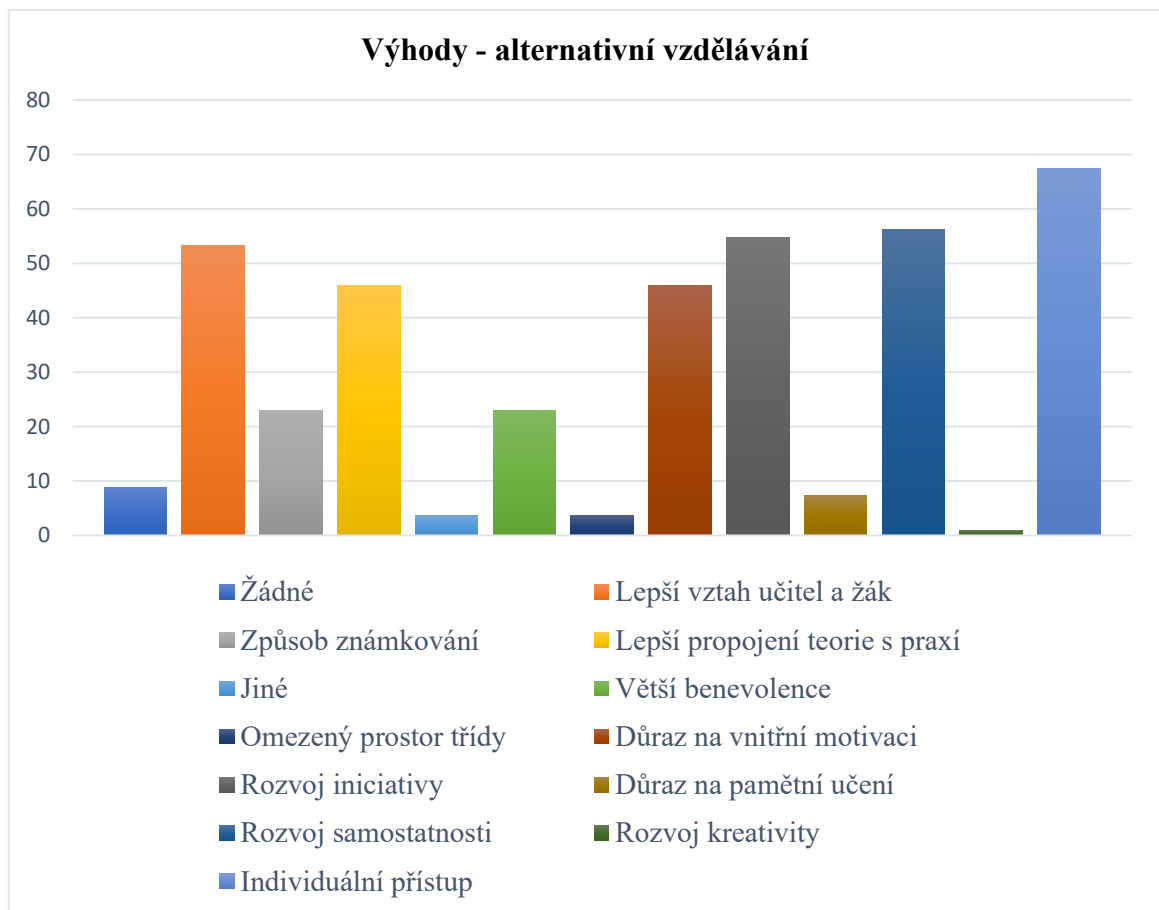
Nejvíce respondentů nevidí žádné výhody (41,5 %) v tradičním vzdělávání. Co se týče konkrétní odpovědi nejvíce respondentů vidí výhody jako je rozvoj samostatnosti (26,9 %), dále pak důraz na pamětní učení (20 %) a způsob známkování (14,8 %). Nejméně respondentů vidí výhody jako omezený prostor třídy či větší benevolence (pouhých 1,5 %). Do jiných výhod (11,9 %) rodiče zařazují například finanční možnosti.



*Graf č. 11 Výhody – tradiční vzdělávání*

**Položka č. 13: Jaké výhody vidíte v alternativní škole?**

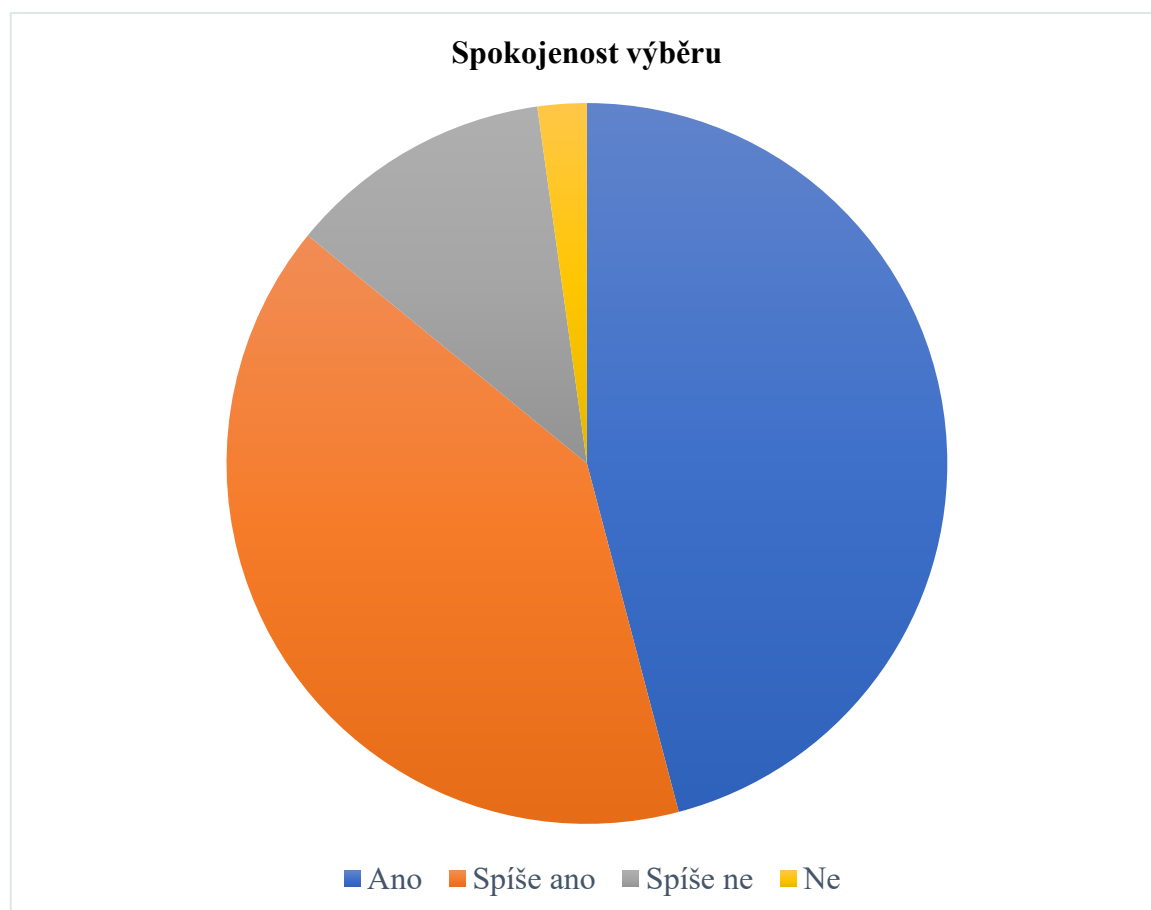
Respondenti v alternativní škole spatřují jako největší výhody: individuální přístup (67,4 %), rozvoj kreativity (58,5 %), rozvoj samostatnosti (56,3 %) a lepší vztah mezi učitelem a žákem (53,3 %). Nejméně respondentů vidí jiné výhody, a to například slovní hodnocení, práce s velkým zájmem žáka.



*Graf č. 12 Výhody - alter. vzdělávání*

**Položka č. 14:** Jak moc jste spokojeni s Vaším výběrem?

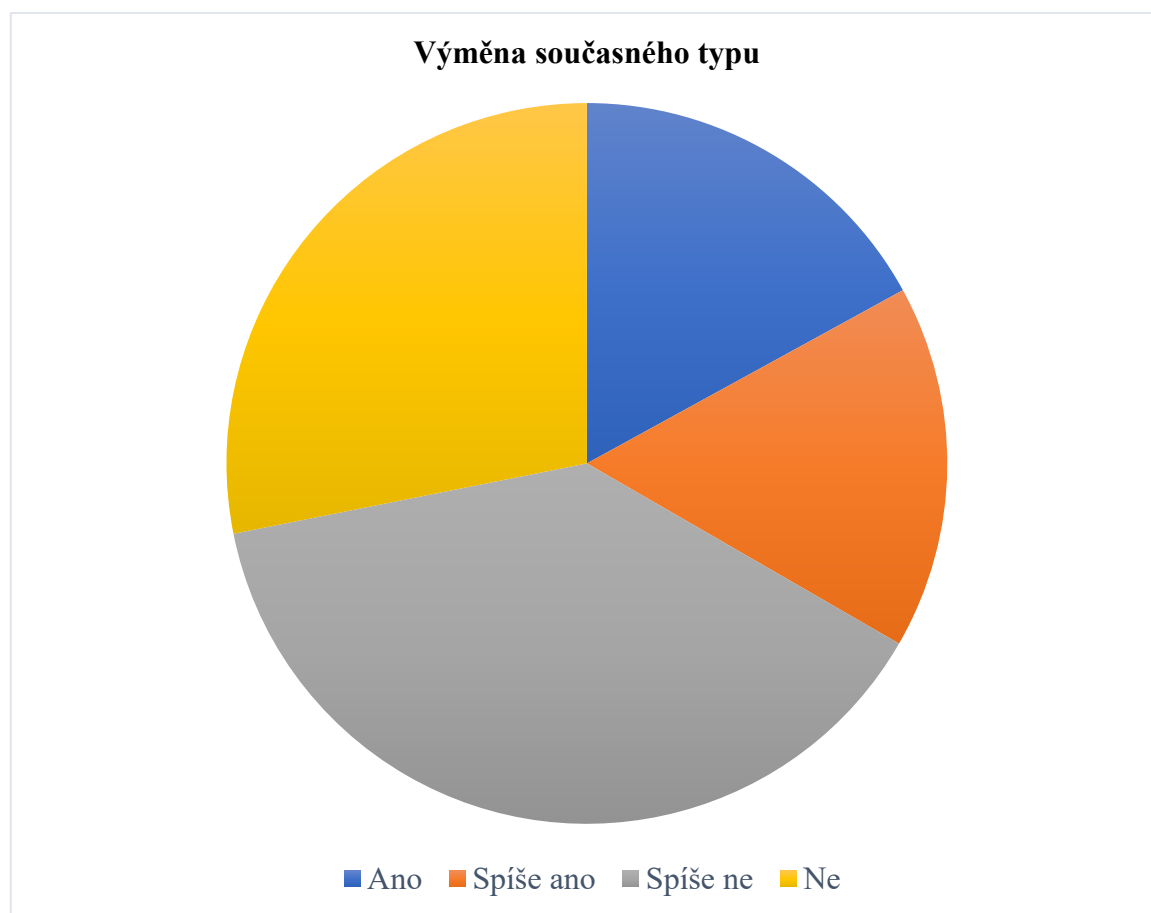
Většina respondentů jsou spokojeni se svým výběrem (45,9 %), dále respondenti volí možnost spíše ano (40 %), a nejmíň respondenti volí možností spíše ne (11,9 %) a úplně nejméně možnost ne (2,2 %).



*Graf č. 13 Spokojenost výběru*

**Položka č. 15:** Pokud byste mohli změnit současný typ instituce za jiný typ, udělali byste to?

Nejvíce respondentů by současný typ spíše neměnili (39 %), další neměnili (28 %). Co se týče těch, co by to změnilo, tak 17 % respondentů by to změnilo, a 16,3 % by to spíše změnilo.



*Graf č. 14 Výměna současného typu*

**Položka č. 16:** Co vidíte za nejdůležitější ve výchově a vzdělávání Vašeho dítěte?

Souhrnně respondenti vidí jako nejdůležitější ve výchově a vzdělávání položky: způsob známkování, důraz na pamětní učení a větší benevolenci. Respondenti, s dětmi v tradiční škole vidí nejdůležitější důraz na vnitřní motivaci, dále pak rozvoj samostatnosti a rozvoj iniciativy. Respondenti, kteří mají děti v alternativním vzdělávání spatřují jako nejdůležitější důraz na vnitřní motivaci, dále rozvoj samostatnosti a rozvoj iniciativy.

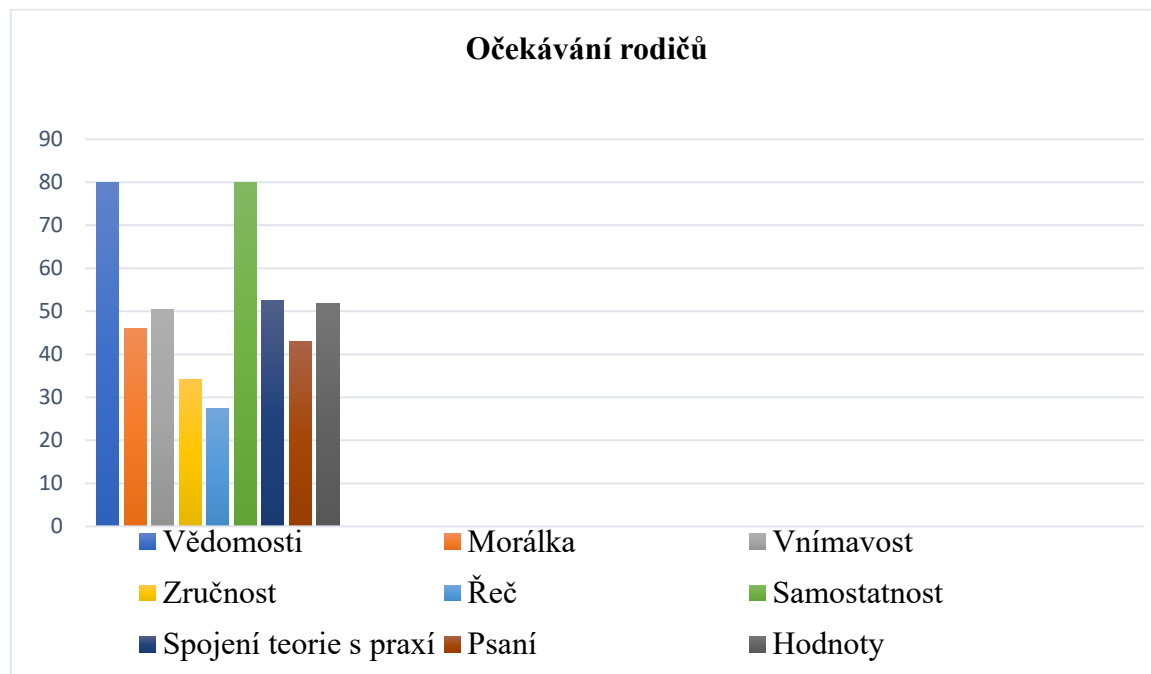
Tabulka vznikla za pomoci aritmetického průměru, když respondenti seřazovali, co je pro ně nejdůležitější, kdy hodnota 1. – znamenala nejdůležitější.

	<b>Tradiční vzdělávání</b>	<b>Alternativní vzdělávání</b>	<b>Tradiční a alternativní vzdělávání</b>
<b>VB</b>	5,8	6,0	4,1
<b>DVM</b>	3,0	2,8	7,2
<b>RI</b>	4,2	4,1	6,0
<b>DPÚ</b>	6,1	6,2	3,8
<b>RS</b>	3,2	3,3	6,7
<b>RK</b>	4,8	4,8	5,2
<b>IP</b>	4,3	4,3	5,7
<b>LUŽ</b>	5,6	5,6	4,4
<b>ZZ</b>	8,1	8,0	2,0

*Tab. 3: Výchova a vzdělání*

**Položka č. 17:** Co očekáváte, že se Vaše dítě/děti naučí ve škole/školce?

Nejvíce respondentů očekává od školy/školky převažuje zde samostatnost, vědomosti (okolo 80% a dále pak hodnoty, vnímavost a morálka (okolo 50%).



*Graf č. 15 Očekávání rodičů*

## 6 SHRNU TÍ VÝZKUMU

### **Otázka č. 1: Jak rodiče chápou alternativní vzdělávání?**

K dané výzkumné otázce se přiřazuje v dotazníku položka č. 6, kde respondenti měli napsat podle svého uvážení co si představují pod pojmem alternativní vzdělávání. Nejvíce respondentů mi zde napsalo, že pod tímto pojmem si představují něco, co jiné, jiná forma výuky, jiné formy vzdělávání dětí. Další velmi častou odpovědí je, že je to škola hrou, či škola pomocí hry, formou hry a podobně. Další běžnou odpovědí bylo vyjmenování typů jednotlivých typů alternativních škol. Nejčastěji zmiňované typy jsou Montessori pedagogika, Waldorfská pedagogika a Lesní školy.

### **Otázka č. 2: Jaké jsou důvody preference rodičů k výběru dané školy?**

K dané výzkumné otázce se přiřazuje v dotazníku položky č. 9, 10. Co se týče zkušeností, většina rodičů preferuje zkušenosti známých od respondentů. Co se týče jiných faktorů, tak mezi nejdůležitější rodiče zařazují osobní návštěvu instituce, dále pak informace z internetu, a další jiné možnosti například odborná literatura, odborné články a studium na vysoké škole.

### **Otázka č. 3: Jaké výhody rodiče vidí v tradiční a alternativní škole?**

K této výzkumné otázce se vztahují položky č. 12, 13.

Co se týče výhod v tradiční škole respondenti zvolili nejčastěji možnost, že zde nevidí žádné výhody, další jednou z nejčastějších možností rozvoj samostatnosti, důraz na pamětní učení a dále způsob známkování. Mezi jiné výhody rodiče zařazují například finanční hledisko, či běžné školní třídy.

V alternativním vzdělávání respondenti volí jako nejčastější výhody individuální přístup, rozvoj samostatnosti, důraz na vnitřní motivaci a lepší propojení teorie s praxí. Mezi jiné výhody alternativních škol respondenti volí slovní hodnocení, místo číselného a projekty v rámci zájmů dítěte.

### **Otázka č. 4: Co je pro rodiče nejdůležitější ve výchově a vzdělávání?**

Souhrnně lze konstatovat, že respondenti v obou typech vzdělávání považují za nejdůležitější způsob známkování, důraz na pamětní učení, větší benevolence a lepší vztah mezi učitelem a žákem.

Když rozčleníme respondenty, kteří mají děti v alternativním vzdělání, spatřují jako nejdůležitější důraz na vnitřní motivaci, rozvoj samostatnosti, rozvoj iniciativy a individuální přístup.

Co se týče respondentů, kteří mají dítě v tradičním vzdělávání je to velmi obdobné a ti ř podle pořadí považují za nejdůležitější důraz na vnitřní motivaci, rozvoj samostatnosti, rozvoj iniciativy a individuální přístup.

**Otázka č. 5: Co rodiče očekávají od školy (základní či mateřské)?**

Co se týče očekávání rodičů od školského zařízení, nejvíce respondentů (80%) samostatnost a vědomosti. Dalšími očekáváními (okolo 50%) vidí respondenti v spojení teorie s praxí, poznání hodnot a vnímavosti. Předposledními očekáváními (okolo 40%) jsou psaní a morálka. Posledními očekáváními (okolo 30%) řadí zručnost a řeč.



## 7 DOPORUČENÍ

Co se týče bakalářské práce, zjistili jsme skutečnost, že spousta respondentů neví vůbec co je alternativní vzdělávání a nedokáží zhodnotit jeho výhody. Myslím si, že by bylo vhodné, aby se ve Zlíně pořádaly různé besedy, různé workshopy či různé projekce o různých typech alternativního vzdělávání ve Zlínském kraji. Já osobně i před napsáním bakalářské práce bych hodnotila alternativní vzdělávání jako přínos do systému vzdělávání. Viděla bych to tak, že ty nejrůznější akce by měla pořádat škola, kde by respondenti měli možnost se na cokoliv doptat, popřípadě promluvit si s ředitelem školy či pedagogickým pracovníkem, a myslím si, že by bylo i dobré mít vhléd rodiče, který dítě v dané škole má.

## ZÁVĚR

Bakalářská práce je rozčleněna na teoretickou a praktickou část, se zabývá problematikou důvodů volby tradičního nebo alternativního vzdělávání pohledem rodičů dětí

Teoretická část práce má tři části. V první části nalezneme informace o výchově a typech výchovy. V druhé části nacházíme vysvětlené pojmy jako alternativní a tradiční vzdělávání. Co se týče alternativního vzdělávání, nalezneme zde jednotlivé typy alternativních škol, které jsou známy. V třetí části teoretické části najdeme srovnání tradičních a alternativních škol v tabulce od paní doktorky Zormanové.

Empirická část bakalářské práce se skládá z 3 částí. První částí je metodologická část výzkumu, kde nalezneme výzkumný problém, výzkumné cíle, výzkumné otázky, výzkumný vzorek, výzkumný přístup a metody a techniky při sběru dat. Druhá část obsahuje výsledky našeho výzkumu a jednotlivé položky dotazníku. U položky č. 11 najdeme výpočet chí-kvadrátu a u položky č. 16 najdeme souhrn i srovnání, co rodiče vidí nejdůležitější ve výchova a vzdělávání.

Podle výzkumného šetření, lze konstatovat i to, že respondenti se člení na dvě skupiny, jak v tom, zda vědí, co je alternativní vzdělávání, tak i v tom, zda jsou příznivci alternativního vzdělávání. Hodně o tomhle rozhoduje jejich informovanost a zkušenosti jejich i jejich známých.

## SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČÁBALOVÁ, Dagmar, 2011. *Pedagogika*. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2993-0.

GAVORA, Peter, 2000. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Brno: Paido. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-859-3179-6.

CHRÁSKA, Miroslav, 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

KOLÁŘ, Zdeněk, 2012. *Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3710-2.

MAŇÁK, Josef a Vlastimil ŠVEC, 2003. *Výukové metody*. Brno: Paido. ISBN 80-731-5039-5.

PRŮCHA, Jan, 2012. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7178-999-4.

PECINA, Pavel a Lucie ZORMANOVÁ, 2009. *Metody a formy aktivní práce žáků v teorii a praxi*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-4834-8.

SKALKOVÁ, Jarmila, 1995. *Za novou kvalitu vyučování: (inovace v soudobé pedagogické teorii i praxi)*. Brno: Paido. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-859-3111-7.

ZORMANOVÁ, Lucie, 2012. *Výukové metody v pedagogice: tradiční a inovativní metody, transmisivní a konstruktivistické pojetí výuky, klasifikace výukových metod*. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4100-0.

### Internetové zdroje:

*Alternativní či inovativní vzdělávání* [online], 2019. Otrokovice: zkola [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.zkola.cz/rodice/vybirameskolu/alternativni-vzdelavani/Stranky/Alternativn%C3%AD-%C4%8Di-inovativn%C3%AD-vzd%C4%9BI%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD.aspx>

*Alternativní školy* [online], 2019. Chrudim: Alternativní školy [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <http://www.alternativniskoly.cz/>

*Asociace lesních mateřských škol* [online], 2019. Praha: Asociace lesních mateřských škol [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.lesnims.cz/>

*Czech Dalton* [online], 2019. Praha: Czech Dalton [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <http://www.czechdalton.cz/>

*Masaryk University [CZ]* [online], 2007. Brno: MUNI [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: [https://is.muni.cz/el/1441/jaro2007/SZ7MP\\_ALP1/um/Freinetova\\_skola.pdf](https://is.muni.cz/el/1441/jaro2007/SZ7MP_ALP1/um/Freinetova_skola.pdf)

*Montessori ČR* [online], 2019. Praha: Montessori [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.montessoricr.cz/>

*Národní informační centrum pro mládež - Domácí vzdělávání* [online], 2018. Praha: Jana Beničáková [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/domaci-vzdelavani>

*Scio - Scio školy* [online], 2018. Praha: Scio [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.scio.cz/scioskoly/>

*SZÚ - Škola podporující zdraví* [online], 2019. Praha: SZÚ [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <http://www.szu.cz/program-skola-podporujici-zdravi>

*Waldorfské školy* [online], 2008. Praha: AWS ČR [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <http://www.iwaldorf.cz/>

*ZŠ Hučák - škola, kde to žije, škola s Jenským plánem* [online], 2019. 2019: ZŠ Hučák [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <http://hucak.cz/>

**SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK**

DB – dostupnost z místa bydliště

DZ – dostupnost ze zaměstnání

VM – volná místa v zařízení

KPP – kvalita pedagogických pracovníků

VŠZ – vybavenost školního zařízení

VA – nabídka volnočasových aktivit

FM – finanční možnosti

VB – větší benevolence

DVM – důraz na vnitřní motivaci

RI – rozvoj iniciativy

DPÚ – důraz na pamětní učení

RS – rozvoj samostatnosti

RK – rozvoj kreativity

IP – individuální přístup

LUŽ – lepší vztah mezi učitelem a žákem

ZZ – způsob známkování

**SEZNAM OBRÁZKŮ**

Obr.1. : Waldorfské vzdělávání - ČR 1 .....	16
Obr.2.: Montessori vzdělávání - ČR 2 .....	18
<u>Grafy:</u>	
Graf č. 1 Pohlaví .....	30
Graf č. 2 Váš věk .....	31
Graf č. 3: Počet dětí .....	32
Graf č. 4 : Dosažené vzdělání .....	33
Graf č. 5 : Alternativní vzdělání - dítě .....	34
Graf č. 6 : Typ alternativní školy .....	35
Graf č. 7 : Zjišťování informací .....	36
Graf č. 8 : Faktory při výběru .....	37
Graf č. 9 Místo čerpání informací .....	38
Graf č. 10 Faktor při rozhodování 1 .....	39
Graf č. 11 Výhody - tradiční vzdělávání .....	40

Graf č. 12 Výhody - alter. vzdělávání .....	41
Graf č. 13 Spokojenost výběru .....	42
Graf č. 14 Výměna současného typu .....	43
Graf č. 15 Očekávání rodičů .....	45

**SEZNAM TABULEK**

Tab. 1: Skutečné četnosti (zdroj: vlastní výzkum) ..... **Chyba! Záložka není definována.**

Tab. 2: Očekávané četnosti ..... **Chyba! Záložka není definována.**

Tab. 3: Výchova a vzdělání ..... 44



## SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI: Dotazník

## **PŘÍLOHA P1: DOTAZNÍK**

Dobrý den,

ráda bych Vás poprosila o vyplnění dotazníku k mé bakalářské práci na Univerzitě Tomáše Bati. Mé jméno je Jana Němcová a jsem studentkou posledního ročníku bakalářského programu Sociální pedagogika. Téma mé bakalářské práce je Důvody preference volby alternativního nebo tradičního vzdělávání pohledem rodičů dětí.

Děkuji za Váš čas a ochotu vyplnit dotazník. Jana Němcová

1. Pohlaví

- Muž
- Žena

2. Váš věk

- 18-30
- 31-45
- 45-60
- 60 a více

3. Počet dětí:

- 1
- 2
- 3
- 4 a více

4. Navštěvuje alespoň nějaké z Vašich dětí alternativní základní školu nebo alternativní mateřskou školu?

- a) Ano
- b) Ne

5. Vaše dosažené vzdělání:

- a) ZŠ
- b) SOÚ
- c) SŠ s maturitou
- d) VOŠ
- e) VŠ

6. Co si představíte pod pojmem alternativní vzdělávání? (Napište)

7. O kterých z těchto typů alternativního vzdělávání jste slyšeli? (vyberte více možností)

- a) Montessori
- b) Daltonská
- c) Waldofská
- d) Freinetovská
- e) Jenská
- f) Začít spolu
- g) Zdravá škola
- h) Integrovaná tematická výuka
- i) Lesní / přírodní škola
- j) Jiný: (uved'te)

8. Předtím než jste rozhodli pro daný typ, zjišťovali jste si nějaké informace?

ano

spíše ano

spíše ne

ne

9. Jaké faktory jste zohledňovali při výběru školy?

- a) Vaše zkušenosti
- b) Zkušenosti Vašich přátel, známých
- c) Jiné:

10. Kde jste zjišťovali informace o zařízení?

- d) Internet
- e) Osobní návštěva instituce
- f) TV
- g) Noviny
- h) Jiné: (uved'te)

11. Při výběru daného typu zařízení instituce je pro Vás rozhodujícím faktorem (vyberte)

- a) Dostupnost z místa bydliště
- b) Dostupnost z Vašeho zaměstnání
- c) Volná místa v zařízení
- d) Kvalita pedagogických pracovníků v zařízení
- e) Vybavenost školního zařízení
- f) Nabídka volnočasových aktivit
- g) Finanční možnosti
- h) Jiné (doplňte):

12. Jaké vidíte výhody vidíte v tradiční škole?

- a) Žádné
- b) Větší benevolence
- c) Omezený prostor třídy
- d) Důraz na vnitřní motivaci
- e) Rozvoj iniciativy
- f) Důraz na pamětní učení
- g) Rozvoj samostatnosti
- h) Rozvoj kreativity
- i) Individuální přístup
- j) Lepší vztah mezi učitelem a žákem
- k) Způsob známkování
- l) Jiné:

13. Jaké vidíte výhody vidíte v alternativní/innovativní škole?

- a) Žádné
- b) Větší benevolence
- c) Omezený prostor třídy
- d) Důraz na vnitřní motivaci
- e) Rozvoj iniciativy
- f) Důraz na pamětní učení
- g) Rozvoj samostatnosti
- h) Rozvoj kreativity
- i) Individuální přístup
- j) Lepší vztah mezi učitelem a žákem
- k) Způsob známkování
- l) Jiné:

14. Jak moc jste spokojeni s Vaším výběrem?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

15. Pokud byste v současné době změnit danou instituci za jiný typ, udělali byste to?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

16. Co vidíte za nejdůležitější ve výchově a vzdělávání Vašeho dítěte:  
1- nejvíce důležité, 10 – nejméně důležité, seřad'te

- 1) větší benevolence
- 2) omezený prostor třídy
- 3) důraz na vnitřní motivaci
- 4) rozvoj iniciativy
- 5) důraz na pamětní učení
- 6) Rozvoj samostatnosti
- 7) Rozvoj kreativity
- 8) Individuální přístup
- 9) lepší vztah mezi učitelem a žákem
- 10) Způsob známkování

17. Co očekáváte od vzdělání pro své dítě?

- a) Vědomosti
- b) znalosti
- c) morálka
- d) vnímavost
- e) zručnost
- f) řeč
- g) psaní
- h) hodnoty
- i) samostatnost
- j) spojení teorie s praxí